



# אמרי שמזאל

פורים תשפ"ב

פניני תורה ומוסר מדרש והלכה  
על פרשת השבוע

נערך ונילקט מתוך השיעור השבועי  
מפי בן של קדושים האדמו"ר  
הרב שמזאל שמעון מולידאנו שליט"א

יו"ל ע"י בית המדרש מוסדות התורה והחסד "בית מאיר"  
ע"ש כ"ק מרן האדמו"ר הצדיק הגה"ק רבינו מאיר אבוחצירא זיע"א  
אשדוד תשפ"ב



©  
כל הזכויות שמורות  
למכון להוצאת ספרים  
שעל ידי מוסדות התורה והחסד  
**"בית מאיר"**

ע"ש כ"ק מרן האדמו"ר הצדיק  
הגה"ק רבינו מאיר אבוחצירא זיע"א  
רחוב העצמאות 39  
רובע הסיטי אשדוד  
מייל : [sisat2@gmail.com](mailto:sisat2@gmail.com)  
לפרטים: 058-4150707

כל המעוניין להקדיש את החוברת להצלחה, לרפואה או לעלוי נישמת,

**ניתן לפנות ל: 058-4150707**

.....  
לקבלת החוברת

במייל או בוואצפ, ניתן לשלוח הודעה

במייל- [sisat2@gmail.com](mailto:sisat2@gmail.com) | בוואצפ: 058-4150707



ואלה יעמוד  
על הברכה

## הזכרת זו מוקד'שת

לברכתו ולהצלחתו של  
דניאל נסימיאן לוי ומשפחתו הי"ו

ולבריאותו ולרפו"ש של  
כבוד מורנו ורבינו הגאון הצדיק  
רבי יוסף בן זוהרה טולידאנו שליט"א

ולברכתם ולרפואתם של  
נאהידה בת סהב הי"ו  
אברהם בן נאהידה הי"ו

שהקב"ה ימלא כל מישאלות ליבם לטובה ולברכה ויזכו לבריאות איתנה  
ופרנסה טובה שפע ברכה מזל והצלחה בכל מעשה ידיהם, אמן.

מוקדש לעלוי נישמת  
דוד בן שירין ז"ל  
מנשה בן רחל ז"ל  
סליחה בת עזיזה ז"ל  
ת.נ.צ.ב.ה.



## פורים כולל בתוכו קדושה של כל החגים

אומר הרב החיד"א (דבש לפי פ אות ב) שפורים כולל בתוכו קדושה של כל החגים. פורי"ם ר"ת פסח וסוכות ר"ה יוהכ"פ מתן תורה. ומבאר החיד"א וז"ל 'פורים כולל כל הימים טובים. פסח מעבדות לחירות, וכאן ממות לחיים. שבועות מתן תורה, וכאן הדור קבלוה. ר"ה ספרי חיים וס' מתים, וכאן נדונים אם לקיים הגזרה אם להנצל. יום הכפורים מחילת עונות, וכאן נמחל להם מה שנהנו וכו'. סוכות ענני כבוד, וכאן נכנסו תחת כנפי השכינה, ורבים מעמי הארץ מתיהדים. (מדרש אליהו סוף דף נ"ז בשם יד יוסף). ואפשר דלכך בחרו לקרות פורים ע"ש הפור, ולא קראו שם העצם, כי ר"ת פורים, פסח וסוכות ר"ה יום כיפור מתן תורה. עכ"ל

פורים זה זמן מיוחד זה זמן של שמחה זה זמן של ניסים ונפלאות.

## גדול יום פורים יותר מיום הכיפורים

רבינו הקדוש רבי ישראל בעל שם טוב אומר (רבי צדוק הכהן מלובלין מתלמידי הבעש"ט פרי צדיק שמות, פורים א ד"ה ואיתא בתיקוני), שפורים זה היום הכי קדוש שיש בשנה, וגדול יום פורים יותר מיום הכיפורים. המילה כיפורים הוא מלשון כמו פורים זאת אומרת שקדושת פורים גדולה יותר, כי הקטן נתלה בגדול.

וכן אומר הרה"ק בעל החידושי הרי"ם זיע"א שימי הפורים גבוהים ונעלים אף מיום הכיפורים כמובא בתיקוני זוהר (תיקון כא) יום כיפורים - כפורים, ופורים הם ימי רצון אף יותר מיום הכיפורים והראיה, שביום הכיפורים אנו משוועים ומעתירים, ולא תמיד נענים, ולא בכל. אבל בפורים "כל הפושט יד נותנים לו", וכל אחד יכול לפעול כל רצונו, למילוי כל משאלותיו.

## בפורים עמ"י קיבלו על עצמם לקיים את התורה מתוך אהבה ושמהה גדולה

אלא מבאר השפת אמת יכול אדם לקיים את התורה והמצוות כי כך גזר בורא עולם אבל אפשר לקיים את המצוות מתוך שמחה, כי גם קודם היתה לנו תורה, אבל עכשיו היא אורה. גם קודם היה לנו ימים טובים, אבל עכשיו הם שמחה. גם קודם היה לנו ברית מילה, אבל עכשיו זה ששון. גם קודם היה לנו תפילין, אבל עכשיו זה יקר. בנס של פורים הבנו את האהבה הגדולה שיש להקב"ה על עם ישראל ולכן התורה היא האור שלנו שמאיר לנו את הדרך והחגים זה לא עול אלא זה שמחה של התקרבות להקב"ה וברית המילה זה ששון שזה מבדיל אותנו מן הגויים ויקר אלו התפילין שבראש כמו כתר של בן של מלך שזה הסימן שאתה הבן של המלך הגדול ברוך הוא, אתה בן של מלך בן של בורא עולם, שעד פורים קיימו את התורה כי הם מצוים אבל

## ולמה גדול יום פורים יותר מיום הכיפורים?

אומר רבינו ישראל בעל שם טוב שיש שני אופנים של עבודת ה' אופן אחד מתוך אהבה ושמחה. ואופן שני מתוך יראה ופחד מהעונש. ביוהכ"פ עבודת ה' מתוך צום ופחד מה יגזר עליו באותה שנה, בפורים עבודת ה' מתוך אהבה ושמחה. ולכן גדול יום הפורים יותר מיום הכיפורים.

## ליהודים היתה אורה ושמהה וששון ויקר

כתוב במגילת אסתר (ח טז) "ליהודים היתה אורה ושמחה וששון ויקר" ודרשו חז"ל (מגילה טז ב) אורה זו תורה, ושמחה זה יום טוב, וששון זה ברית המילה, ויקר אלו תפילין שבראש, ושואל השפת אמת (פורים תרמ"ח) וכי לפני הנס של פורים לא היה תורה ויום טוב וברית מילה ותפילין?



## מי שנותן צדקה בפורים זוכה להתימה טובה ביום הכיפורים

ואומר רבינו הבעש"ט שהאות שמבדילה בן פורים לכיפורים זה האות כ', כ' זה כסף, מי שיתן צדקה בפורים יזכה לחתימה טובה ביום כיפור.

## והסר השטן מלפנינו ומאחרינו

אנחנו אומרים בתפילת ערבית (ברכת השכיבנו) "והסר שטן מלפנינו ומאחרינו". והרה"ק רבי לוי יצחק מברדיטשוב זי"ע (קדושת לוי, ליקוטים חדשים ליוהייכ ד"ה והסר), היה דורש את זה על פורים ויום הכיפורים, כי בפורים קודם מתענים ואחר כך עושים משתה ושמחה, וביום הכיפורים להיפך, קודם בערב יום הכיפורים מצוה להרבות באכילה ושתייה, ואחר כך מתענים. וזה פשוטו של מקרא: "והסר שטן מלפנינו ומאחרינו", כי בערב יוה"כ השטן

מפורים אחרי שראו את האהבה הגדולה שיש להקב"ה על עם ישראל אז הם הבינו שהתורה היא אור גדול והחגים זה שמחה וכל המצוות הם זכות גדולה.

בן אצל אביו רואה שגם אם הוא לא יתנהג טוב ובכל זאת אבא שלו דואג לו אז מיד הבן מבין כמה אבא אוהב אותו, כך עם ישראל בפורים לא קיימו את התורה הלכו למשתה ואכלו בשר חזיר ושתו יין נסך ובכל זאת הקב"ה הציל אותם אז הם התמלאו באהבה להקב"ה.

## בפורים יהודי מתחפש לגוי ביוהכ"פ גוי מתחפש ליהודי

ועוד אומרים (ברכת חיים ח"ב עמ' פט) בשם הרה"ק מפשיסחא זי"ע - דידוע שפורים - כפורים, ומה בכל זאת ההבדל, אלא שבפורים מתחפש היהודי לגוי והריהו שותה לשכרה, ואילו ביום הכיפורים מתחפש הגוי ליהודי ומתעטף בטלית ובא לבית הכנסת.

ואכלו בשר חזיר ובכל זאת הקב"ה הציל אותם מהגזרה של המן אז מיד נכנס בעם ישראל אהבה גדולה להקב"ה, וקיבלו את התורה מתוך אהבה ולכן גדול יום פורים יותר ממעמד הר סיני שבהר סיני קיבלו את התורה מתוך אונס אבל בפורים קיבלו ברצון מתוך שראו כמה ה' אוהב את עם ישראל.

## בפורים זוכים לאמונה מתוך התבוננות שהקב"ה מוסתר בתוך טבע הבריאה

בפורים אוכלים ושותים ושמחים ובכל זאת יום פורים גדול מיום הכיפורים וגדול ממעמד הר סיני, כי בפורים כל הנס היה בתוך הטבע לראות את הקב"ה שמנהל את הכל מאחורי הקלעים וכל הנס של פורים היה מוסתר בטבע בתוך המציאות הרגילה בתוך ההסתרה ובכל זאת עם ישראל הבינו שיש כאן יד ה' שמשגיחה על עם ישראל, ולא היו צריכים ניסים כדי להאמין כמו במעמד הר סיני, ולא היו צריכים להדמות למלאכים

מקטרג על ישראל שעסוקים באכילה ושתייה, מראים לו על "מאחרינו", שיביט על יום המחרת שהיהודים יתענו ויתקדשו מחר, מערב עד ערב. בפורים שוב בא השטן לקטרג על ישראל שהם שמחים, אז מראים לו את "ומלפנינו", שיסתכל על התענית של יום האתמול.

## וגדול יום הפורים יותר ממעמד הר סיני

הגמרא אומרת (שבת פח א) שבמעמד הר סיני הקב"ה כפה על עם ישראל הר כגיגית ואמר להם אם תקבלו את התורה מוטב ואם לא כאן תהיה קבורתכם וקיבלו את התורה בעל כורחם, אבל בפורים חזרו וקיבלו על עצמם את התורה מתוך אהבה גדולה ומה הסיבה לכך?

אלא שהטבע בעולם מתי שהבן רואה שגם שהוא לא מתנהג טוב ולא הולך בדרך טובה ובכל זאת האבא דואג לו, אז הבן מתמלא באהבה לאבא שלו. ובפורים עם ישראל ראו שגם שהם התרחקו מהקב"ה והלכו למשתה של אחשוורוש ושתו יין נסך



## פורים תשפ"ב

הכיפורים, ולכן יכול להיכנס אל קדש הקדשים.

לומדים מכאן שיהודי פשוט יכול לזכות לקדושה בפורים על ידי קריאת המגילה כמו אותה קדושה שהיה זוכה הכהן הגדול ביום הכיפורים בשעה שהיה נכנס בתפילת נעילה של יום הכיפורים לקודש הקודשים בבית המקדש.

**כל הפושט ידו בתפילה  
בפורים כל מה שמבקש  
נותנים לו**

אמרו בתלמוד (ירושלמי מגילה א ד) "אין מדקדקין במעות פורים" אלא כל הפושט יד נותנים לו (וכן הוא בשו"ע או"ח ס"ג) "תרצד ס"ג). שבפורים יש מצוה לתת צדקה לעניים וכל מי שמבקש צדקה נותנים לו ולא משיבים פניו ריקם ולא משנה אם מגיע לו צדקה או לא אלא כל מי שמבקש צדקה נותנים לו, ולמה?

כי בפורים הקב"ה לא דקדק אם מגיע לעם ישראל שיעשה להם ניסים, או לא מגיע להם. אלא הקב"ה עשה לעם ישראל ניסים גדולים

כמו ביום הכיפורים, אלא האמונה של עם ישראל בפורים היתה חזקה מאוד והם הגיעו לדרגה שאין טבע בעולם אלא הקב"ה מסובב את הכל כרצונו וזה תפקידנו בעולם להאמין בבורא עולם בתוך טבע הבריאה, ואפילו בהסתרה שבתוך ההסתרה נמצא ה' יתברך.

**יהודי פשוט יכול להשיג  
בפורים קדושה של כהן  
גדול**

הרב הקדוש השפת אמת (פורים תרנ"ז), אומר שבפורים יש לכל יהודי כח כמו הכהן הגדול ביום הכיפורים, והוא לומד זאת מן הפסוקים, שעל הכהן הגדול נאמר (ויקרא טז ב) "ואל יבוא בכל עת אל הקודש" שרק ביום הכיפורים מותר לו להיכנס אל קודש הקדשים. ואילו אצל פורים נאמר: (אסתר ד טז) "ובכן אבוא אל המלך אשר לא כדת", שאפשר להיכנס בקודש הקדשים אף שאינו יום הכיפורים, כי ביום הפורים על ידי קריאת המגילה מזכך את גופו ונעשה רוחני כבחינת כהן גדול ביום

את זה בשם אדמור"י בית סלונים) אם פורים הוא יום הכי קדוש בשנה מדוע לא קבעו אותו ליום טוב כמו כל החגים פסח וסוכות?

## הכמים הששו שהשטן יקטרג ולכן הסתירו את הקדושה של פורים

אלא מבארים משל למה הדבר דומה למלך שבנה ארמון חדש ומפואר והיה צריך להעביר את כל חפציו לארמון החדש ולקח המלך כמה עבדים גיבורים שיעבירו את כל החפצים היקרים לארמון החדש, ואחרי שהעבירו את כל החפצים של המלך נשאר להעביר רק את הכתר של המלך שהיה יקר מאוד וחשש המלך שיבואו שודדים וישדדו את העבדים שלו בשעה שיעבירו את הכתר, לכן מה עשה המלך? קרא לכמה אנשים פשוטים וחלשים והלביש אותם בלויי סחבות ובגדים קרועים ובלויים וכיסה את הכתר בכמה בגדים פשוטים ובלויים ונתן להם המלך וא"ל לכו ותשימו את הבגדים האלו בארמון שלי החדש כך

בפורים ולא דקדק עם עם ישראל שאפילו שלא הלכו בדרך התורה הקב"ה עשה להם ניסים.

רבינו ישראל הבעל שם טוב אומר (הובא בספר סגולת ישראל' אות פ והובא בהקדמה לספר 'שפתי חכמים' עמ"ס מגילה פתיחה פרק ט אות יד קבלתי מגדול) כל מה שיהודי מתפלל ומבקש מהקב"ה ביום פורים תפילתו מתקבלת בשמים וזה הפירוש 'כל הפושט את ידו בתפילה נותנים לו'. וכל השנה שיהודי מתפלל הקב"ה בודק אם מגיע לו שתפילתו תתקבל בשמים או לא אבל בפורים הקב"ה לא מדקדק אלא כל הפושט ידו בתפילה נותנים לו.

כתוב במגילה "ויאמר המלך לאסתר המלכה מה שאלתך וינתן לך ומה בקשתך עוד ותעשי" (אסתר ה ג), מי זה המלך זה הקב"ה הקב"ה אומר לאדם מה שתבקש בפורים יתקבל בשמים.

## למה לא קבעו את פורים ליו"ט כמו פסח וסוכות?

ושואלים (באר החיים עמ' פט מביא

## פורים תשפ"ב

שפט בנד"מ א עמוד רא) שנבוכדנצר מלך בבל כבש ומלך על כל העולם כולו חוץ משני מדינות מלכות פרס ומלכות מדי, במלכות פרס מלך מלך שקראו לו אסטרגיס ובמלכות מדי היה מלך שקראו לו דריווש, לאסטרגיס מלך פרס היתה לו רק בת אחת ואחד העבדים של המלך חשק בבת של אסטרגיס ונתעברה ממנו וכששמע המלך מיד הוציא להורג את אותו עבד ואת הבת שלו שם בבית האסורים וכשנולד לה בן ציוה המלך שיקחו את התינוק ויזרקו אותו ביער שיאכלו אותו החיות הטורפות וזימן הקב"ה איזה כלבה שהיתה מניקה את אותו תינוק וקראו לו כורש כי כורש בלשון פרסית זה כלב ונקרא על שם הכלבה שהיתה מניקה אותו ואותו ילד שקראו לו כורש גדל בן החיות והיה גיבור גדול ולאט לאט אסף מסביבו חיילים עד שהלך ונלחם בסבא שלו אסטרגיס והרג אותו ונעשה כורש מלך פרס, וכשגדל כורש התחתן עם הבת של דריווש מלך מדי וכשמת דריווש נעשה כורש מלך פרס ומדי ולכורש נולד בן שקראו לו אחשוורוש.

שאף אחד לא יעלה על דעתו שנמצא כאן דבר יקר, הנמשל יום פורים הוא יום גדול וקדוש מאוד אבל מותר לעשות בו מלאכה זה לא כמו שבת או חג אבל בתוך היום הזה הקב"ה הסתיר בו קדושה מיוחדת והארה גדולה מאוד הכי גדולה שיש בשנה, וכל זה כי הקב"ה רצה להסתיר את הקדושה של פורים כדי שהשטן לא יקטרג.

**כל הנס של פורים היה  
בסוף גלות בבל, אחרי  
שנחרב בית המקדש  
הראשון ולפני בניית בית  
המקדש השני**

אחרי שנחרב בית המקדש הראשון על ידי נבוכדנצר מלך בבל, הקב"ה אמר לירמיה הנביא שבני ישראל ילכו לגלות למשך שבעים שנה ואחרי שבעים שנה אני יחזיר אותם מן הגלות ואני יבנה את בית המקדש השני.

הבן איש חי בבן יהודע (ראש השנה ד א) מביא מסדר הדורות (ג אלפים

## פורים תשפ"ב

בלשצאר את כל החכמים שלו שינסו לפענח מה כתוב שם ואף אחד לא הצליח והיה דואג ומפחד מאוד עד שהסבתא שלו, אישתו של נבוכדנצאר אמרה לו לסבא שלך היה יועץ יהודי קראו לו דניאל לך ותישאל אותו כי היהודים חכמים מאוד, ומיד שלח להביא את דניאל וכשבא דניאל אמר לו מנא מנא הפירוש שקל הקב"ה את המעשים שלך תקל ופרסין העביר הקב"ה את המלכות שלך למלך פרס, כששמע את זה בלשצאר פחד מאוד, וכמה מהעבדים שלו כבר שלחו לכורש מלך פרס ומדי ואמרו לו כדאי לך לבוא להילחם בבלשצאר כי מן השמים אמרו שהגיע הזמן שאתה תכבוש את בבל, ובלשצאר ששמע מה שאמר לו דניאל היה פוחד מאוד וציוה על העבדים שלו שלא יתנו לאף אדם להיכנס לארמון של המלך ומי שינסה שמיד יהרגו אותו ואפילו אם יבוא אדם ויגיד אני המלך תהרגו אותו ובלילה יצא בלשצאר לבית הכיסא מחוץ לארמונו ולא שמו לב השומרים שהוא יצא וכשבא להיכנס לא נתנו לו להיכנס בחזרה, ואפילו שאמר להם אני המלך לא שמעו

כורש מלך פרס ומדי כל הזמן היה מנסה להילחם בבלשצאר ולכבוש את בבל ולא היה מצליח עד שכורש נדר אם אני יצליח לכבוש את בבל אני נודר נדר שאני יבנה בירושלים את בית המקדש להקב"ה.

הגמרא אומרת נבוכדנצאר כבש את כל העולם חוץ מפרס ומדי והיה נבוכדנצאר יושב בבבל, ונבוכדנצאר ישב על כיסא המלכות במשך ארבעים וחמש שנה, ואחריו מלך בנו אויל מרודך עשרים ושלוש שנה ואחריו מלך נכדו בלשצאר שנתיים.

ואחרי 2 שנים שמלך, בלשצאר עשה חשבון שמאז שמלך נבוכדנצאר הסבא שלו ועד עכשיו עברו 70 שנה וירמיה הנביא אמר שאחרי 70 שנה יחזרו בני ישראל מהגלות לירושלים ויבנה בית המקדש וכיון שהנה עברו 70 שנה ולא נבנה בית המקדש יותר הוא לא יבנה, ועשה בלשצאר סעודה גדולה והוציא את כל הכלים של בית המקדש ולבש בגדי כהן גדול ובאמצע הסעודה ירדה כמין פיסת יד מן השמים ורשמה על הקיר באותיות של לשון הקודש אבל בשפה הבבלית "מנא מנא תקל ופרסין" והביא



## פורים תשפ"ב

אחשוורוש על כיסא המלכות והיה אחשוורוש שולח כסף וזהב לירושלים לבניית בית המקדש עד שיום אחד שמעה ושתי שבעלה המלך אחשוורוש שולח כסף לבניית בית המקדש אמרה לו בית שהסבא שלי נבוכדנצאר החריב אתה רוצה לבנותו אם תיבנה את בית המקדש אז כל היהודים יעלו לירושלים וימרדו בך ולא ישלמו לך מס, מיד קרא אחשוורוש לשבעת היועצים שלו ובניהם היה המן ושאל מה אתם אומרים? יעצו לו כולם לעצור מיד את בניית בית המקדש וכתב אחשוורוש איגרת להפסיק את בניית בית המקדש ושלח אחשוורוש את המן לירושלים שימסור את האיגרת.

כתוב במגילה "ויהי בימי אחשוורוש" (אסתר א א) "ויהי" לשון של צער, שהיה גזירה קשה על עם ישראל, ונעצרה בניית בית המקדש, למה נקרא שמו אחשוורוש? אחשוורוש אח של ראש אח של נבוכדנצאר שהחריב בית המקדש.

ועכשיו אפשר להבין את כל מגילת אסתר כל מי שגרם להפסקת בניית בית המקדש נענש, הראשונה היתה

לו, מיד הוציאו חרב והרגו אותו וכששמע כורש שמת בלשצאר מיד יצא להילחם בבבל וניצח במלחמה ונעשה כורש מלך על כל העולם כולו וכשהגיע כורש לבבל וישב על הכיסא של בלשצאר ראה איזה נערה צעירה שישבה בכיסא לידו שאל כורש מי זו הילדה הזאת? אמרו לו זו הבת של בלשצאר והיא לא יודעת שאבא שלה מת והיא חושבת שהמלך זה אבא שלה אמר כורש יש לי בן קוראים לו אחשוורוש ואני יקח את הבת של בלשצאר שקראו לה ושתי שהיא תתחתן עם הבן שלי וחיתן כורש את בנו אחשוורוש עם ושתי, וכורש קיים את הנדר והתחיל כורש לשלוח פועלים לירושלים ושלח 60 אלף פועלים וכסף וזהב כדי להתחיל לבנות את בית המקדש כדי לקיים את הנדר שנדר להקב"ה שאם יצליח לכבוש את בבל הוא יבנה את בית המקדש להקב"ה בירושלים ולפני שכורש מת הוא קרא לבנו אחשוורוש ואמר לו תהיה זהיר להמשיך לקיים את הנדר שלי ולשלוח כסף וזהב לבניית בית המקדש.

וכך אחרי שמת כורש ישב בנו

ולמה הקב"ה לא העניש מיד את המן כי אמר הקב"ה שהמן הוא יעץ ראשון על הפסקת בניית בית המקדש ואם עכשיו אני הורג אותו אף אחד לא מכיר אותו מה עשה הקב"ה גידל את המן ורק אחרי שגידל אותו מאוד הפיל אותו הקב"ה עד התהום עד שתלו את המן על העץ. (רבינו החיד"א בספרו נחל אשכול מגילת אסתר פרק ג בשם רבינו מהר"א מגרמיזא בשערי בינה).

## עושר השמור לבעליו לרעתו

לפעמים אדם תמה ולא מבין למה פלוני שעושה מעשים לא טובים ולא הולך בדרך טובה כלל ובכל זאת הוא מצליח ועולה לגדולה ויש לו פרנסה בשפע, דע לך לפעמים זה שאדם עלה לגדולה או שיש לו עושר גדול זה בא אצלו לא בגלל ברכה ולא בגלל מעשיו הטובים אלא להיפך בגלל קללה, לפעמים שבורא עולם רוצה להעניש איזה אדם רשע מה עושה הקב"ה? מעלה אותו למעלה למעלה ומשפיע עליו שפע גדול של פרנסה

ושת, אחשוורוש עושה משתה גדול ובאמצע המשתה הוא שולח לקרוא לושת וזו היא שולחת לו בחזרה אני בת של מלכים ואני יותר חשובה ממך ואבא שלי היה שותה יין ולא היה משתכר ואתה רק שותה קצת וכבר אתה שיכור, ולמה לא רצתה ושת לבוא אל אחשוורוש אומר הגמ' (מגילה י"ב ב) כי פרחו בכל גופה צרעת ונתביישה לבוא וכששמע כך אחשוורוש שאל את היועצים שלו מה נעשה לה שכך היא מדברת, אמרו לו להוציא אותה להורג ומיד הוציאוה להורג והרגו את ושת והיא הראשונה שגרמה להפסקת בניית בית המקדש היא נענשה, למחרת אחרי שאחשוורוש התפכח מהיין שאל היכן המלכה ושת, אמרו לו הוציאו אותה להורג ושאל מי אמר לי להוציא אותה להורג? אמרו לו 7 היועצים, ומיד ציוה אחשוורוש להוציא אותם להורג, והוציאו את כל היועצים להורג חוץ מהמן כי הוא הלך לירושלים למסור את האיגרת על הפסקת בניית בית המקדש. וגם שינה את שמו ממומכן להמן כך לא ידעו שהוא היה אחד מהיועצים.

(טו).

אם אתה רוצה לדעת אם היה לאדם ברכה תסתכל על הסוף שלו, אם הסוף שלו טוב אז זה סימן שהיה לו ברכה אבל אם בהתחלה היה לו ברכה ובסוף נעשה עני ואביון סימן שלא היה לו ברכה אלא קללה ועליו נאמר עושר שמור לבעליו לרעתו וזה מה שכתוב בספר איוב (ח ז) "והיה ראשיתך מצער ואחריתך ישגה מאוד", שההתחלה היה צער אבל האחרית ישגה מאוד יצליח מאוד זה ברכה אמיתית.

## כיסא של שלמה המלך

כתוב במגילה "בימים ההם כשבת המלך אחשוורוש על כיסא מלכותו אשר בשושן הבירה" (אסתר א ב) ושואל המדרש (מובא בתרגום שני אסתר א ב וביאור הגר"א שם) הרי אחשוורוש היה גר בבבל ולמה העביר את מקומו לשושן, הרי בבל היא עיר הבירה? - אלא אומר המדרש שלשלמה המלך היה כיסא מיוחד מאוד שהיה מכונה "כיסא שלמה" שלמה המלך בנה כיסא מיוחד מאוד

ועולה לגדולה ואחרי שהתרגל לחיות חיים של עשירים ברגע אחד הקב"ה מוריד אותו עד למטה ונהפך להיות עני ואביון ואז מתברר שכל העושר שהיה לו היה שמור לבעליו לרעתו כי אינו דומה מי שנפל מקומה ראשונה למי שנפל מקומה עשירית.

וכך עשה הקב"ה להמן הרשע בתחילה המן היה אדם פשוט, המן היה ספר בכפר קרצום 22 שנה ואחר כך התקרב למלך אחשוורוש ונעשה מיועצי המלך אבל עדיין אף אחד לא הכיר אותו, ובשעה שהמן יעץ למלך אחשוורוש על הפסקת בניית בית המקדש השני, אז מיד הקב"ה אמר אם אני יעניש עכשיו את המן אף אחד לא ידע מיהו? ואין כאן גדולה? לכן מה עשה הקב"ה אחרי הדברים האלה גידל המלך אחשוורוש את המן אחר איזה דברים? אחר הדברים של הקב"ה ולכן אמר הקב"ה אני יעלה את המן לדרגה הכי גבוהה ומשם אני יוריד אותו עד למטה ואת המן ועשרת בניו תלו על עץ גבוה ועליו אמר שלמה המלך בספר קהלת: יש רעה חולה ראיתי תחת השמש עשר שמור לבעליו לרעתו, (קהלת ה יב-

שלמה המלך, הגמרא מספרת היה מלך במצרים שקראו לו פרעה נכה ולמה נקרא שמו כך? הגמרא מספרת שהוא עלה וכבש את ירושלים ובא לשבת על כיסא של שלמה המלך והאריה נשך אותו ונעשה צולע כל ימיו ולכן נקרא פרעה נכה.

## אהשוורוש העביר את עיר הבירה מבבל לשושן

המדרש מספר שאחשוורוש ביקש שיבנו לו כיסא כמו הכיסא של שלמה המלך וחיפש בעלי מלאכה שמסוגלים לבנות כזה כיסא ומצאו אומנים בעיר שושן ושם בנו את הכיסא במשך 3 שנים ואחרי 3 שנים שסיימו לבנות את הכיסא ביקש אחשוורוש שיעבירו את הכיסא לבבל ששם היתה עיר הבירה וכשראו שאי אפשר להעביר את הכיסא שבנו, אמר אחשוורוש אם הכיסא לא יבוא אלי אני יבוא אל הכיסא, וכך היה העביר אחשוורוש את עיר הבירה לשושן ושהכיסא היה מוכן אז הוא עשה משתה גדול מאוד לכן כתוב בשנת שלוש למולכו עשה משתה גדול

וכל בניית הכיסא היה על פי שמות קודש והיה כל הכיסא מזהב טהור והיה משובץ אבנים יקרות ויהלומים, והיו בו 6 מדרגות והיו בו 12 אריות מזהב טהור, 120 נשרים מזהב טהור, במדרגה הראשונה היה שור מזהב ומולו אריה במדרגה השניה היה זאב ומולו טלה במדרגה השלישית היה נמר ומולו גדי במדרגה הרביעית היה דוב ומולו צבי במדרגה החמישית היה נשר ומולו ציפור, וכשהיה שלמה בא כדי לעלות היו אותם בעלי חיים מזהב היו מושטים את רגלם כדי לעזור לשלמה לעלות ומעל הכיסא היה מנורת זהב והיה חקוק עליהם דמותם של אברהם יצחק ויעקב ומשה רבינו ואהרון הכהן ויוסף הצדיק ודוד המלך, וכשהיה שלמה יושב על הכיסא היה הנשר לוקח הכתר ומניח על ראשו של שלמה והיתה היונה לוקחת את הספר תורה ומניחה בחיקו של שלמה המלך ושהיו באים לדין לפני שלמה המלך מי שהיה דובר שקר היו החיות שואגות בקול גדול עד שמרוב פחד היו מודים על האמת, והרבה מלכים נתאוו לשבת על כיסאו של



## הגזירה בזמן המן היתה על כל היהודים בעולם

הגזירה הקשה ביותר שהיה בעולם על עם ישראל היה בזמן אחשוורוש, מכיון שכל פעם שהיה גזירה על היהודים אז הגזירה היתה על עיר אחת או מדינה אחת אבל אחשוורוש מלך על כל העולם כולו מתחילתו ועד סופו.

## שיהודי שמה בעבירה מיד בא עליו צער

הגמ' (מגילה יב א) אומרת שאלו תלמידיו של רשב"י מפני מה התחייבו עם ישראל באותו דור כליה? הרי לאורך כל הדורות הרבה פעמים התרחקו מהקב"ה ואפילו עבדו עבודה זרה אבל לא נגזר על עם ישראל גזירה קשה כזו כמו בזמן המן הרשע, ומדוע?

אלא אמר להם רשב"י לתלמידיו מפני שנהנו מסעודתו של אחשוורוש לא בגלל שאכלו בשר חזיר ושתו יין נסך, אלא בגלל שעברו עבירה והיו

למה רק אחרי 3 שנים עשה משתה גדול כי רק אז הכיסא היה מוכן.

## כל זה עשה הקב"ה בגלל שמרדכי ואסתר נמצאים בשושן

אומר הגר"א (אסתר א ב) ולמה עשה הקב"ה כך?

כי הקב"ה מקדים רפואה למכה הקב"ה מסובב כל הסיבות וראה הקב"ה שעתיד להיות גזירה על היהודים והישועה תבוא על ידי מרדכי ואסתר, אבל מרדכי ואסתר נמצאים בשושן ואחשוורוש נמצא בבבל לכן מה עשה הקב"ה סיבב שאחשוורוש יעבור לשושן ששם נמצאים מרדכי ואסתר שעל ידם יהיה הנס וההצלה של פורים.

ושהכיסא היה מוכן עשה אחשוורוש משתה גדול והזמין גם את היהודים וכל היהודים הלכו למשתה ואכלו בשר חזיר ושתו יין נסך והיה צער גדול להקב"ה ואז נגזרה גזירה קשה על עם ישראל.

## מרדכי שומע שבגתן ותרש רוצים להרעיל את המלך אחשוורוש

והיה מרדכי היהודי יודע 70 שפות ויום אחד בשעה שישב מרדכי בשער המלך שומע מרדכי את בגתן ותרש שהיו מתכננים להשים רעל למלך אחשוורוש והיו מדברים בלשון טורסית (ותכננו כך כי אחרי שהגיעה אסתר היו צריכים להיות במשמרת יותר ולכן רצו להרוג את המלך), ולא ידעו שמרדכי יודע 70 שפות ומבין מה שהם מדברים כי מרדכי היה מהסנהדרין שהיו יודעים שבעים שפות, ושלח מרדכי לאסתר ששמו למלך רעל באוכל ומיד "ותאמר אסתר למלך בשם מרדכי" וכשהביאו את האוכל לפני המלך ציוה המלך שיתנו את האוכל לפני הצבי שהיה בחצר המלך, ונתנו לצבי ונפל ומת, ומיד ציוה המלך שיתלו את בגתן ותרש על העץ.

שמחים שיהודי עובר עבירה והוא שמח מיד בא עליו גזירה וצער מן השמים, אין אדם שלא נכשל אבל שיהודי נכשל יש לו ייסורי מצפון בלב יש לו עוגמת נפש, אך שיהודי שמח שעובר עבירה מיד בא עליו צער וגזירה מן השמים, עם ישראל ראו את אחשוורוש לובש בגדי כהן גדול לפחות תצטערו בלב שגוי לובש בגדי כהן גדול וכיון ששמחו ונהנו לכן מיד בא עליהם הגזירה להשמיד להרוג ולאבד את כל היהודים.

## הקב"ה הקדים לפואה למכה

והקב"ה סיבב שאחשוורוש יהרוג את ושתי כדי שתבוא אסתר במקומה ותהיה שליחה להציל את עם ישראל מהגזירה של המן.

ואחרי שאסתר התחתנה עם המלך אחשוורוש היה מרדכי יושב בכל יום בשער המלך כדי לראות מה שלום אסתר.

## אחר הדברים האלה גידל המלך אהשוורוש את המן

ובנתיים המלך גידל את המן הרשע מעל כל בני המדינה וכל מקום שהיה הולך המן, היו כולם כורעים ומשתחוים לפניו אבל חוץ ממרדכי היהודי שלא היה כורע ומשתחוה לפני המן.

## למנצח על איילת השחר, המן עלה ברגע אחד לגדולה

"אחר הדברים האלה גידל המלך אחשוורוש את המן" (אסתר ג א) המן עלה ברגע אחד לגדולה שאדם עולה בבת אחת זה לא מבורא עולם זה לא ברכה אלא קללה, לעומת זאת אצל מרדכי היהודי הוא עלה לגדולה מעט מעט בתחילה אסתר התחתנה עם המלך, אחר כך מרדכי יושב בשער המלך, אחר כך מרדכי לובש בגדי המלך, אחר כך המלך הסיר את הטבעת שלו ונתן אותה למרדכי כמו

## האומר דבר בשם אומרו מביא גאולה לעולם

הגמ' אומרת (שם) האומר דבר בשם אומרו מביא גאולה לעולם מניין? מאסתר "ותאמר אסתר למלך בשם מרדכי" אם אסתר היתה אומרת למלך לא בשם מרדכי אלא סתם, לא היה הנס של פורים.

## אם אהשוורוש היה משלם מיד למרדכי לא היה הנס של פורים

הטבע בעולם שהמלך משלם מיד טובה למי שעשה לו טובה, אבל כאן אם המלך היה משלם למרדכי על הטובה שעשה לו אז לא היה כל הנס של פורים, ולכן הקב"ה סיבב שאחשוורוש לא שילם למרדכי טובה על שהציל את המלך ממוות.

אמר לו מרדכי אני מסכים בתנאי שתכתוב לי שטר שאתה תהיה עבד שלי לעולם בתמורה, ורשם המן על הסוליה של הנעל של מרדכי אני המן בן המדתא עבד למרדכי היהודי לעולם, ואחר כך שחזרו מהמלחמה המן עלה לגדולה וכולם היו משתחוים לפניו, אבל שהיה עובר ליד מרדכי, מרדכי לא היה משתחוה לפניו והיה מרים את הנעל שלו ומראה לו מה כתוב בסוליה והיה אומר לו עבד שקנה נכסים למי שייכים הנכסים לאדון שלו, והיה המן מתמלא חמה עד שביקש להרוג לא רק את מרדכי אלא את כל עם מרדכי את כל היהודים.

## עשרת אלפים כבר נסף

ונתן המן לאחשוורוש עשרת אלפים ככרות של כסף כדי לאבד את עם ישראל ואמר המן למלך "ישנו עם אחד מפוזר ומפורד בין העמים ולמלך אין שוה להניחם יכתב לאבדם" (אסתר ג ח) והמלך אחשוורוש היה שונא את עם ישראל יותר מהמן אמר לו הכסף נתון לך והעם לעשות בו כטוב בעיניך, ונתן

איילת השחר השמש לא זורחת ברגע אחד בבת אחת אלא מעט מעט, כך ברכה שהיא מהקב"ה מעט מעט, וכך דרשו חז"ל על הפסוק "ויתן לך האלקים" ויתן ויחזור ויתן לא בבת אחת, אלא בשלבים שלב אחרי שלב זה מבורא עולם.

אנחנו רואים במגילה שאחשוורוש גידל את המן והיה המן מספר את עושרו הגדול וכל הכסף שיש לו, אבל דבר אחד היה מפריע לו שמרדכי היהודי לא כורע ולא משתחוה.

## מרדכי והמן היו שרים בצבא אהשוורוש

המדרש (ילקוט שמעוני אסתר רמז תתרנו) מספר שמרדכי והמן היו שני שרי צבא במלכות אחשוורוש והמלך נתן להם אוכל צידה לדרך מרדכי ידע לכלכל את החיילים שלו, וידע איך לשמור את האוכל, אבל המן בזבז את כל האוכל ושהיו באמצע המלחמה נגמר לו האוכל והיו החיילים שלו רעבים ומבקשים אוכל ולא היה לו עד שרצו להרוג את המן, ובא המן למרדכי והתחנן בפניו שיתן לו אוכל



חודש שמשה רבם מת ודאי חודש טוב לאבד אותם אין להם מזל באותו חודש, אבל הוא לא ידע שמשה רבינו גם נולד בחודש אדר, ושלח איגרות חתומות לכל המדינות שבי"ג לחודש אדר יהרגו את כל היהודים בכל המקומות.

## מרדכי לבש שק ואפר

וכששמע מרדכי שהגזירה יצאה לדרך מיד לבש שק ואפר ושלח לאסתר המלכה את חייבת להיכנס למלך ולהתחנן לפניו על עם ישראל, אמרה לו אסתר אבל אני לא נקראתי לבוא אל המלך ומי שנכנס למלך בלי רשות דינו מוות, ענה לה מרדכי "אם החרש תחרישי בעת הזאת רווח והצלה יעמוד ליהודים ממקום אחר ואת ובית אביך תאבדו ומי יודע אם לעת כזאת הגעת למלכות". (אסתר ד ט')

## למה נקראת מגילת אסתר ולא מרדכי?

מסירות נפשה של אסתר, שהסכימה להיכנס למלך אחשוורוש על אף

המלך את הטבעת שלו להמן.

## משל לתל של עפר

הגמרא אומרת (מגילה יד א) שאחשוורוש היה שונא את היהודים יותר מהמן משל לאדם אחד שהיה לו תל של עפר ואחד שהיה לו בור בתוך שדהו ושניהם חיפשו פועלים עד שנפגשו יום אחד אמר לו בוא תיקח את העפר בחינם, הנמשל אחשוורוש והמן שניהם היו שונאים את עם ישראל ושניהם רצו לאבד את עם ישראל, אחשוורוש ביקש לקרב את בני ישראל לגויים שיואכלו בשר חזיר ויין נסך וכך יאבדו מן העולם והוא דומה לתל של עפר והמן ביקש להרוג את עם ישראל הוא דומה לבור בתוך שדהו.

## המן עשה גורל מתי לאבד את עם ישראל ויצא הגורל בחודש אדר

ומיד המן עשה גורל באיזה חודש כדאי לאבד את עם ישראל ויצא חודש אדר, שמח המן ואמר זה

על רשותן, האחרונים לא היו יכולין ליגע בה שעדיין לא עברה על רשותן. באותה שעה אמרה אל תרחק ממני כי צרה קרובה. סבבוני פרים רבים, אלו אוכלוסין של אחשוורוש. אבירי בשן כתרונני, אלו בניו של המן. פצו עלי פיהם אריה וגו', מה אריה זה יושב על טרפו ומפספסו - כך יושב אחשוורוש בדין לפספסני. היה לבי כדונג, כהדא שעיתא. יבש כחרש כחי, כחרש שאין בו לחלוחית. ולשוני מודבק מלקוחי, שנדבק לשוני לושטי. דבר אחר מלקוחי, שנטלתי שתי תורות שבכתב ושבעל פה, שנאמר כי לקח טוב נתתי לכם. ולעפר מות תשפתני, שהייתי דומה לכירה, שהיא מונחת בין שני דרכים, והיו העוברים והשבים שופתים עליה. כי סבבוני כלבים, אלו בניו של המן. עדת מרעים הקיפוני, אלו אוכלסי אחשוורוש. כארי ידי ורגלי, רבי יהודה אומר עשו לי כשפים (חוברי) [כאריני] ידי ורגלי לפני אחשוורוש. ר' נחמיה אומר הוכרו ידי ורגלי לפני אחשוורוש. יחלקו בגדי להם, דין אמר אנא נסיב פורפירא ופלניא דידיה ודין אנא נסיב שיריא

שהיא יודעת שזה עלול לעלות לה בחייה, ואומר הרב הקדוש רבי משה קורדובירו זיע"א (רבייהונתן אייבשיץ ביערות דבש ח"א דרוש ג' ד"ה אמנם ידוע, והביאו בספרו ישועה גדולה אסתר ט לב וראה כיו"ב בפירוש עיני העדה) שבזכות זה זכתה אסתר שתיקרא על שמה "מגילת אסתר" ולא על שמו של מרדכי, כיון שמסרה את נפשה עבור הצלתם של ישראל בכניסתה אל אחשוורוש, לכן נקראה על שמה.

## נעשה גם לאסתר המלכה

ילקוט שמעוני תהלים (רמז תרפז) אל תרחק ממני כי צרה קרובה, שבעה קנקלין יש למלך, נכנסה לקנקל ראשון ולשני ולשלישי, והניחיה. כיון שנכנסה לחצי קנקל הד', התחיל לחרוק בשניו ואמר חבל על דאבדין ולא משתכחין ושתי כמה חפצתי ובקשתי שתבוא ולא רצתה, וזו נכנסה כזונה שלא ברשות. עמדה לו באמצע הרביעי. הראשונים לא היו יכולין לנגוע בה שכבר עברה

## פורים תשפ"ב

לה המלך מה לך אסתר המלכה ומה בקשתך עד חצי המלכות וינתן לך.

ואסתר אומרת למלך יבוא המלך מחר אל המשתה אשר עשיתי לו, אבל שהמלך יביא אתו גם את המן, ולמחרת המלך מגיע עם המן ואומר לה המלך מה בקשתך אסתר? ואומרת לו אסתר בקשתי שהמלך יבוא גם מחר עם המן אל המשתה אשר אעשה לכם.

ואומר המדרש - מכאן אנחנו לומדים דבר גדול - אסתר המלכה לכאורה היא מזלזלת במלך היא נכנסת למלך בלי לקבל רשות, ומי שנכנס בלי לקבל רשות דינו מוות, ואחר כך היא אומרת לו תבוא מחר אל המשתה הוא מגיע למחרת ושואל מה רצית להגיד לי אומרת לו אסתר לא היום רק מחר אני יספר לך תבוא מחר אל המשתה יש כאן זלזול במלך, אבל בכל זאת אומר לה המלך אחשוורוש מה לך אסתר המלכה ומה בקשתך עד חצי המלך וינתן לך.

וקדשיא. ועל לבושי יפילו גורל, אמר רב נחמן זה פורפירון של מלך, שאין דרכו של הדיוט להשתמש בו שהיו מפילין עליו גורל. ואתה ה' אל תרחק, רחם עלי וחוס עלי, א"ר יוחנן מאותה הקפיצה שקפצת על אבותי ביים, כן תקפוץ עלי ותפלטני היום. באותה שעה ירד מלאך אחד מן השמים וסטרו על פיו ואמר לו רשע, קונעתך עומדת בחוץ ואתה יושב מבפנים! ויהי כראות המלך, על כרחו שלא בטובתו, נשאה חן בעיניו. אמר רבי תחליפא מצינו שהאריך השרביט שתיים ושלשים אמה, והנס האחרון גדול מן הראשון כל זמן שהיתה נכנסת, השרביט היה קופץ. א"ר יצחק ומה שרביט של בשר ודם נותן חיים לאומה שלמה, לכשיבא שבטו של הקדוש ברוך הוא, דכתיב רעה עמך בשבטך על אחת כמה וכמה:

והמדרש (שוחר טוב מזמור כב אות כד) מספר שהיו עומדים חיילים לפני המלך אחשוורוש עם חרבות שלופים ומי שהיה עובר בלי רשות מיד היו הורגים אותו, אבל נעשה נס לאסתר ודילגה ועמדה לפני המלך וכשראה אותה אחשוורוש (אמר לה) ויאמר

## שלושה דברים מביא לאדם חן וחסד, צדקה, תורה, וענוה

ואיך זוכים לחן וחסד על ידי שלושה דברים צדקה תורה וענוה, צדקה ונח מצא חן בעיני ה', לימוד תורה איילת אהבים ויעלת חן כל הלומד תורה בלילה חוט של חסד משוך עליו כל היום, וענוה ולענווים יתן חן.

## המן התמלא בגאווה שאסתר הזמינה רק אותו

וכשראה המן שאסתר המלכה הזמינה רק אותו אל המשתה היה מתפאר מאוד, ויספר המן להם את כבוד עושרו ורוב בניו ואת אשר גידלו המלך וכל זה איננו שווה לי כי מרדכי היהודי לא משתחוה לפניי, ויעצה לו זרש אשתו תעשה עץ גבוה 50 אמה ותתלה עליו את מרדכי ומיד וייטב הדבר בעיני המן.

## אסתר המלכה זכתה לחן וחסד

אלא הסיבה לכך כתוב "ותישא חן וחסד לפניו" (אסתר ב יז) אסתר מצאה חן בעיני המלך וברגע שהיה לה חן וחסד בעיני המלך לא משנה איך התנהגה למלך ואיך דיברה הכל מוצא חן בעיני המלך, מכאן אנחנו לומדים שאדם שיש לו חן וחסד לא משנה לאן ילך, לא משנה מה ידבר הוא יצליח, וגם להיפך אדם שאין לו חן וחסד לא משנה מה ידבר ולאן ילך לא יצליח.

לפעמים יש לאדם צער בלב חבל שלא נסעתי למקום פלוני אם הייתי נוסע לשם הייתי מצליח חבל שלא דיברתי כך וכך אם הייתי מדבר כך וכך הייתי מצליח אבל זה טעות גדולה כי הכל מאיתו יתברך אם זה שלך לא משנה לאן תלך ולא משנה מה תדבר אתה תקבל ואם זה לא שלך משמים לא משנה לאן תלך ומה תדבר לא תקבל.



הוא יוציא כסף גם שהוא דחוק, וכל זה בגלל השנאה שבוערת בליבו כך המן מרוב השנאה למרדכי החריב את הבית שלו כדי לתלות את מרדכי על העץ.

## בלילה ההוא נדדה שנת המלך מלכו של עולם

והמן הכין את העץ בחצר גינת המלך אבל בדיוק באותו זמן, "בלילה ההוא נדדה שנת המלך ויאמר להביא את ספר הזיכרונות" (אסתר ו א) אמר המלך למה אני לא נירדם אולי בגלל שמישהו עשה לי טובה ולא שילמתי לו והסופר של המלך היה שימשי בנו של המן ושהיה מגיע לטובה שעשה מרדכי למלך שסיפר על בגתן ותרש ששמו רעל למלך והציל את המלך ממוות, היה שימשי בנו של המן הופך את הדף, אבל נעשה נס וכל דף שהיה עובר היה כתוב שוב פעם את הטובה שעשה מרדכי למלך שהציל את המלך ממוות. "ויהיו נקראים לפני המלך" (שם), אפילו ששימשי לא אמר מה כתוב היה נקרא מעצמו למלך.

## המן החריב את ביתו כדי לקחת קורה באורך חמישים אמה

וחיפש המן עץ גבוה 50 אמה ולא מצא מה עשה המן? בבית שלו היה קורה של 50 אמה אורך החריב את הבית שלו כדי שיהיה לו עץ גבוה 50 אמה כדי לתלות את מרדכי.

## השנאה מקלקלת את השורה

אומרת הגמ' (סנהדרין קה ב) מכאן אתה למד כשם שאהבה מקלקלת את השורה כך השנאה מקלקלת את השורה, אדם שאוהב איזה אדם הוא יעשה דברים מכל הכוחות שלו ומעל היכולת שלו אדם שיש לו בן יחיד יש לו אהבה גדולה לבן ולפעמים גם שרואה שהוא לא מתנהג טוב הוא לא מעיר לו מרוב אהבתו אליו אבל אהבה זו מקלקלת את השורה, וגם השנאה שאדם יש לו שנאה על איזה אדם בלב הוא יעשה דברים מעל הכוחות שלו ואפילו אין לו כסף

כך אומר שכל שנת אחשוורוש לישראל היתה מפני שאמרו להחזים בכוכבים שיהודי ישב על כיסאו ויטול את כתר, ולא הבין שהכוונה היא על דריוש בנו שיולד מאסתר, שנחשב יהודי. והיה סבור שהיהודים יעשו מהפכה צבאית וידיחו אותו מכיסא מלכותו, ובמקומו יושיבו איש יהודי. אולם כאשר בא לידו ענין הכבוד של מרדכי, ולתת עליו כתר של המלך, ולהלבישו בגדי מלכות, אז אמר בלבו, שעל ידי שיעשה עכשיו כך למרדכי הוא בעצם מקיים את הגזירה של החוזים בכוכבים שימלוך יהודי, ועל ידי זה תבטל הגזירה. לכן סרב בכל תוקף להפחית מכבודו של מרדכי, שרצה לקיים בו המחזה שראו החוזים בכוכבים.

**המן אמר בזכות הלימוד  
תורה שלכם זה דחה  
עשרת אלפים כנר כסף  
שלי**

הגמרא במגילה (טז א) אומרת, שבזמן שהגיע המן אל מרדכי על מנת לקיים את ציווי המלך ולהרכיבו

**מה לעשות לאיש אשר  
המלך חפץ ביקרו?**

ואז שאל המלך מי בחצר אמרו לו המן קרא המלך להמן ואמר לו מה לעשות באיש אשר המלך חפץ ביקרו? ויאמר המן בליבו למי יחפוץ המלך לעשות יקר יותר ממני, ילבישו אותו בבגדי מלכות שלבש המלך וירכיבו אותו על סוס שרכב עליו המלך וישימו כתר מלכות בראשו ויסתובבו ויאמרו ככה יעשה לאיש אשר המלך חפץ ביקרו, אמר לו המלך, קום מהר! תעשה כן למרדכי היהודי א"ל אדוני המלך אולי במקום זה תיתן לו איזה עיר אחת או שתיתן לו שיקבל את המס מכל התושבים, אמר לו אל תפל דבר מכל אשר דיברת תן לו גם את זה וגם את זה.

**החוזים בכוכבים אמרו  
לאחשוורוש שאהרין  
ימלוך מלך יהודי**

אומר הילקוט מעם לועז (א, א בשם יערות דבש דרוש יז ד"ה) אבל הענין

## פורים תשפ"ב

א"ל איך אני ילבש בגדי מלכות ולא הסתפרתי א"ל אתה היית ספר 22 שנה והמן סיפר את מרדכי אחר כך שבא מרדכי לעלות על הסוס דרך על המן ובעט בו, א"ל המן כתוב (משלי כד יז) "בנפול אויבך על תשמח" א"ל מרדכי אם האויב שלך יהודי אל תשמח, אבל אם הוא גוי ונפל תשמח "ואתה על במותמו תדרוך" (דברים לג כט), ולבש מרדכי בגדי המלכות והמן לבש בגדי מרדכי, והיה מסתובב בכל העיר והיה צועק "ככה יעשה לאיש אשר המלך חפץ ביקרו" והיו חושבים שמרדכי זה המן, והמן חשבו שזה מרדכי, כי המן לבש בגדי מרדכי ושעבר מתחת ליד הבית שלו ראתה הבת של המן וחשבה שאבא שלה זה מרדכי כי הוא לבש את הבגדים של מרדכי, לקחה מי שופכין וזרקה על הראש שלו והרים המן את ראשו וראה את הבת שלו וכשראתה הבת של המן שהיא זרקה על אבא שלה מרוב צער קפצה הבת שלו מהחלון ומתה "ויבוא המן אל ביתו אבל וחפוי ראש" אבל על בתו שמתה וחפוי ראש שזרקה עליו מי שופכין.

ברחובות העיר, הוא מצא את מרדכי עסוק בתפילתו. עמד המן והמתין לו עד שסיים, ולאחר מכן שאל את יושבי בית המדרש: במה הנכם עוסקים? אמר לו, בפרשת קמיצת העומר שהיו מקריבים בבית המקדש בתאריך זה - יום ט"ז בניסן, כדי שיהיה מותר לאכול את התבואה החדשה. אמר לו המן: ממה היתה עשויה קמיצת העומר, מכסף, מזהב או אולי מיהלומים? אמר לו מרדכי: זהו קומץ של קמח שעורים שמקטירים אותו על גבי המזבח. נדהם המן ואמר: בא קומץ קמח שעורים שלכם, ודחה את עשרת אלפים ככר כסף שלי.

**אבל וחפוי ראש - אבל  
על ביתו שמתה, וחפוי  
ראש שזרקה עליו מי  
שופכין**

המדרש (שם) מספר שבא המן למרדכי כדי להרכיב אותו על הסוס א"ל מרדכי איך אני ילבש בגדי מלכות ולא רחצתי את גופי ואין בי כח כי אני בצום 3 ימים, לקח המן את מרדכי ורחץ אותו בבית המרחץ אחר כך

תכלת והיה לכם לציצית, ויש אומרים שבשל התחפושת הזו שעשה המן, מנהג ישראל להתחפש בפורים.

**ויספר המן לזרש אשתו  
את כל אשר קרהו, קרהו  
לשון מקרה, המן השב  
שהכל מקרה**

וכשבא המן לבית שלו ויספר המן לזרש אשתו את כל אשר קרהו, א"ל במקרה נדדה שנת המלך, ובמקרה הייתי בדיוק בחצר של המלך, ובמקרה המלך שאל מי בחצר, ובמקרה הבת שלי שפכה לי על הראש את המי שופכים, הכל היה במקרה כי המן היה מזרע עמלק שהיו אומרים הכל זה מקרה "אשר קרך בדרך" (דברים כה יח) "קרך" הכל מקרה, אבל אנחנו יודעים שאין מקרה בעולם.

**אין מקרה בעולם**

כל הנס שהיה בפורים היה נס נסתר, נס שהיה מוסתר בתוך הטבע, יש זמנים שבני ישראל היו ראויים שהקב"ה יעשה להם נס גלוי מעל

**בזכות הציצית הכירו  
היהודים את מרדכי**

כתוב בספר לפלגות ראובן (א עמ' שלה של הרב ראובן בענגיס בשם הרב יהונתן איבשיץ) וכן בספר תפארת ציון (על מדרש רבה ויקרא פ"ח ס"ו) שכאשר מרדכי בא ללבוש את בגדי המלך חשב המן להקטין את בושתו ועלבונו ע"י שילבש את בגדי מרדכי כדי שכולם יחשבו שהמוליך את הסוס הוא מרדכי. מרדכי אכן נתן לו את בגדיו לבד מהציצית- הטלית קטן. העם ראו אדם בלבוש מרדכי מוביל את הסוס והצטערו, אולם כשראו את היושב על הסוס לבוש בגדי מלכות ופתיל תכלת משתלשל מהן הבינו שהוא מרדכי, ורק אז צהלו ושמחו. ועל זה אנו אומרים "שושנת יעקב צהלה ושמחה בראותם יחד תכלת מרדכי".

כעת נבין מדוע צהלו רק כשראו את 'תכלת מרדכי!' כי מרדכי לבש בגדי מלכות אבל דבר אחד השאיר את הטלית קטן, שושנת יעקב צהלה ושמחה בראותם יחד תכלת מרדכי מה זה תכלת זה הציצית הכנף פתיל



## פורים תשפ"ב

מאוד שלא ינזק מכל רע, אבל כל זה עושה הקב"ה בהסתר ולא בגלוי אלא הקב"ה מסובב את הנס בתוך הטבע. משל (מובא בגר"א אסתר א ג) למה הדבר דומה משל לבן של מלך שלא היה מתנהג טוב והיה הולך בדרך לא טובה וכל מה שהיה המלך נותן לו מוסר ומדבר איתו לא היה הבן של המלך שומע, עד שיום אחד החליט המלך לגרש את בנו מהבית ואמר לו המלך אל תחזור לבית, אלא עד שתחזור לדרך טובה, ויצא הבן מהבית והיה הולך ביער והמלך היה עומד בחלון של הבית ומסתכל במשקפת לאן הולך הבן וכך היה המלך עוקב אחריו מרחוק עד שיום אחד ראה המלך שהקיפו חיות טורפות ומסוכנות את הבן ולא ידע המלך מה לעשות אם אני ישלח את החיילים שלי אז יבין הבן שעדיין האבא שלו שומר עליו ודואג לו ואז הבן ישאר בדרך הרעה ולא יחזור לדרך טובה, אבל אמר המלך אם אני ישאיר את בני לבד אז אולי הוא לא יצליח להינצל מן החיות והם יטרפו אותו מה עשה המלך קרא לחיילים שלו וביקש מהם שיתחפשו לציידים

הטבע, ויש זמנים שבני ישראל לא היו ראויים שהקב"ה יעשה להם נס מעל הטבע, בזמן שבני ישראל היו כשרים ועשו רצונו של הקב"ה אז זכו לניסים מעל הטבע כמו קריעת ים סוף שזה היה נס גדול ומפורסם, אבל בזמן מרדכי ואסתר בני ישראל לא הלכו בדרך התורה והמצוות אלא עזבו את התורה והמצוות וחיללו את השבת והלכו לסעודתו של אחשוורוש ואכלו בשר חזיר ושתו יין נסך ולכן לא היו ראויים שהקב"ה יעשה להם נס מעל הטבע.

וזה יסוד האמונה להאמין שאין מקרה בעולם והכל מכוון מן השמים ולא רק הדברים הגדולים הם מכוונים מן השמים אלא גם הדברים הקטנים ביותר הם מכוונים מן השמים עד שאמרו חז"ל אין אדם נוקף אצבעו מלמטה עד שמכריזין עליה מלמעלה.

## המלך שלח את החיילים שיצילו את בנו

אבל צריכים אנחנו לדעת גם מתי שיהודי לא הולך בדרך ה' עדיין הקב"ה משגיח עליו ושומר עליו

בזמנה היה ניסים בסתר, אסתר לשון הסתרה.

## ואנוכי אסתר אסתיר פני ביום ההוא

הגמרא אומרת (חולין קלט ב) אסתר מן התורה מניין? שנאמר "ואנוכי אסתר אסתיר פני ביום ההוא" (דברים לא יח) מניין לומדים את ענין של אסתר בתורה שהקב"ה משגיח על עם ישראל אבל מסתיר את עצמו שנאמר "ואנוכי אסתר אסתיר פני ביום ההוא" שמתו שבני ישראל רחוקים מהתורה והמצוות הקב"ה מסתיר את עצמו אבל ממשיך להשגיח על עם ישראל כמו שכתוב בשיר השירים (ב ט) "משגיח מן החלונות מציץ מן החרקים".

## למה לא מוזכר שם ה' במגילה

ולכן בכל מגילת אסתר לא כתוב במפורש שמו של הקב"ה בגלוי כי הקב"ה הסתיר עצמו ורק ברמז רמוז שמו של הקב"ה במגילה כמו שכתוב

והלכו ביער ועשו עצמם כציידיים והרגו את החיות הטורפות וכך הבן של המלך ניצל אבל הבן של המלך לא ידע שהציידיים האלו הם החיילים של המלך ואחרי כמה ימים רואה המלך במשקפת שבאו שודדים והקיפו את הבן של המלך, ושוב פעם אמר המלך אם אני ישלח את החיילים שלי אז הבן שלי לא יחזור לדרך הטובה, כי הוא יגיד הנה האבא שלי דואג לי גם שאני הולך בדרך לא טובה, מה עשה המלך קרא לחיילים שלו וביקש מהם שהתחפשו לרועה צאן ובאו ליער והבריחו את השודדים והצילו את הבן של המלך.

והנמשל כך עשה הקב"ה לעם ישראל בזמן מרדכי ואסתר בני ישראל לא היו ראויים לנסים גלויים כי הם עזבו את התורה, אבל הקב"ה אוהב את עם ישראל אהבת עולם וגם שיהודי לא הולך בדרך ה' הקב"ה משגיח עליו, וכך בזמן מרדכי ואסתר הקב"ה השגיח על עם ישראל בהשגחה גדולה מאוד אבל כל זה היה נס בסתר, הגמרא אומרת למה נקרא שמה אסתר בגלל שכל הניסים שהקב"ה עשה לעם ישראל

עצת ה', אך אינו יודע שלבסוף כל תוכניותיו המתנגדות לרצון ה' רק יקדמו את עצת ה'... כך היה אצל המן וכך גם אצל פרעה בגזירת כל הבן הילוד שעיי"ז גידל בעצמו את משה בביתו, וכך היה אצל האחים של יוסף שמכרו אותו לעבד ומיהרו את המלוכה של יוסף הצדיק.

## בסוף מתגלה שהכל היה לטובה

בהתחלה לא הבינו למה אסתר אשתו של מרדכי הצדיק התחתנה עם מלך גוי, ולמה מרדכי מתעקש ולא משתחוה להמן, ולמה מרדכי אומר לא ללכת למשתה, ולמה המלך לא שילם טובה למרדכי שהציל אותו מבגתן ותרש, אבל בסוף הכל היה מובן, כך עכשיו בזמננו יש הרבה דברים לא מובנים אבל שיגיע מלך המשיח הכל יהיה ברור והכל יהיה מובן.

(אסתר ה ח) "יבוא המלך והמן היום" שזה ר"ת יוד קא ואו קא שמו של הקב"ה, וכל "זה איננו שוה ל" (שם יג) - סופי תיבות 'הויה', שרק למתבונן מתגלה שהכל ניסים מאת ה'.

שכל מהלך המגילה היה נס נסתר, איך שהרג את ושתי, ואהב את אסתר, ורק המתבונן היטב רואה איך הכל בהשגחה עליונה, כי באותו רגע שנדדה שנתו, ושאל המלך מה נעשה יקר וגדולה למרדכי, בא המן למלך לבקש לתלות את מרדכי ועוד.

מגילה מלשון התגלות ואסתר לשון נסתר שבמגילה רמוז הרבה מן הנסתר וצדיקים רואים במגילה כל מה שיהיה במשך כל השנה כולה.

## ועצת ה' היא תקום

אומרים (הובא בשם משמואל פורים תרע"ב בשם הרב הקדוש רבי בונם מפשיסחא) "רבות מחשבות בלב איש ועצת ה' היא תקום" (משלי יט כא) רבים חושבים בטעות שהכוונה שעל אף כל המחשבות לבסוף עצת ה' תקום, אולם אין זה הפשט, אלא רבות מחשבות בלב איש להפר

להורג בחרב והגיש אותו אדם ערעור ודחה השופט את הערעור וכהגיע היום שמוציאים אותו להורג והניחו אותו במקום שמוצאים להורג ולקחו את הסכין וחיידו את הסכין והניחו את הסכין על הצוואר של אותו אדם אם ישאלו מה הסיכוי שיש לאדם זה לחיות? כולם יגידו שכבר אין לו סיכוי ובאו חז"ל ואמרו אפילו חרב חדה מונחת על צווארו של אדם אל ימנע עצמו מן הרחמים.

## בזמן מרדכי ואסתר הכל יתהפך לטובה

וכך היה בזמן מרדכי ואסתר כבר המלך נתן את הטבעת להמן ושלה איגרות חתומים לכל מדינת המלך אבל ברגע אחד הכל התהפך לטובה, בהתחלה מרדכי היהודי לבש שק ואפר, ובסוף ומרדכי יצא מלפני המלך בלבוש מלכות זה מה שאמר דוד המלך בתהילים (ל יב) "הפכת מספדי למחול לי פיתחת שקי ותאזרני שמחה".

ומפורים לומדים שאין יאוש בעולם כלל וישועת ה' כהרף עין ונהפוך הוא

## החופר בור לחבירו נופל בו תחילה

ובסופו של דבר ציוה המלך לתלות את המן על העץ אשר הכין למרדכי, וזה מה שאומר דוד המלך "בור כרה ויחפרהו ויפול בשחת יפעל" (תהילים ז) וכן אמרו חז"ל החופר בור לחברו נופל בו תחילה, המן החריב את הבית שלו כדי לתלות את מרדכי על העץ הכי גבוה, אבל בסוף תלו עליו את המן ואת עשרת בניו, ונהפוך הוא.

## אפילו חרב חדה מונחת על צווארו של אדם אל ימנע עצמו מן הרחמים

מהנס של פורים לומדים שאין יאוש בעולם כלל, חז"ל (ברכות י א) לימדו אותנו שאפילו חרב חדה מונחת על צווארו של אדם אל ימנע עצמו מן הרחמים, ואומר רבי יצחק זאב סולובייציק הגאב"ד מבריסק זצ"ל (מובא בספר נס ההצלה) שהאדם יתאר לעצמו שעמד למשפט לפני המלך והמלך פסק שיוציאו אותו



**הצדיק רבי מנחם  
מנדל מרמינוב בשעה  
שקוראים את המגילה  
מתעורר כה שהכל  
יתהפך לטובה**

שכל הגזירה התהפכה לטובה ברגע אחד.

**פורים זה זמן שהכל  
מתהפך לטובה**

רבינו האר"י הקדוש כותב שפורים זה זמן שיש לו כח להפוך כל דבר רע לטוב כמו שבזמן מרדכי ואסתר היה גזירה קשה מאוד על כל היהודים ובסוף הכל התהפך לטובה כך כל שנה שמגיע חג פורים מתעורר בשמים כח מיוחד שהופך כל דבר רע לטוב.

במגילת אסתר (ט א) כתוב "ונהפוך הוא אשר ישלטו היהודים המה בשונאיהם" בזמן מרדכי ואסתר היתה גזירה קשה מאוד על היהודים ובסופו של דבר הגזירה נהפכה מרעה לטובה ולא רק שנתבטלה הגזירה אלא ניתנה רשות ליהודים לנקום בשונאיהם ולכן כל שנה שמגיע פורים מתעורר בשמים אותו עת רצון כמו שהיה בזמן מרדכי ואסתר שיש כח מיוחד להפוך כל דבר רע לטוב.

מובא בשם הרב הקדוש רבי מנחם מנדל מרמינוב שעל ידי שקוראים מגילת אסתר מתעורר בשמים אותו כח שהיה בזמן מרדכי ואסתר שכל דבר רע נהפך לטובה.

ומסופר על הרב הקדוש רבי מנחם מנדל מרמינוב ששלושה מהמשרתים הגויים שהיו משרתים בבית של הצדיק הלכו והעלילו עלילת שווא על הצדיק, והעידו כנגד הצדיק בבית המשפט שהצדיק פועל שהיהודים ימרדו במלכות פולין והושיבו את הצדיק בבית הסוהר והיה ממתין ליום המשפט, והצדיק ביקש שיביאו לו מגילת אסתר ואותו זמן היה חודש תמוז ובדיוק באותה שעה שהצדיק קרא את מגילת אסתר אותם שלושה גויים שהיו צריכים להעיד במשפט כנגד הצדיק היו שטים בספינה בנהר וטבעו בנהר, ומכיון שטבעו בנהר

ביאת המשיח, וכל המועדים הם זכר לניסים שהיה ביציאת מצרים, אבל בזמן ביאת המשיח יהיו ניסים עוד יותר גדולים, לא שחס ושלום החגים יתבטלו החגים ודאי לא יתבטלו אבל ההתפעלות מהניסים של יציאת מצרים יהיו קטנים לעומת הניסים שיהיו בזמן ביאת המשיח, אבל הנס של פורים שם הנס היה מוסתר בתוך הטבע ובא ללמד אותנו שכל מה שקורה לאדם בכל רגע זה נס ופעמים אם האדם מתבונן הוא רואה את הנס ולפעמים אם האדם לא מתבונן הוא לא רואה את הנס, אבל בכל רגע יש נסים גדולים אבל הם מוסתרים בתוך טבע הבריאה.

## פורים אינו גאולה מן הצרה אלא הברה שהצרה אינה צרה כלל

כל החגים הם גאולה מן הצרה, יציאת מצרים עם ישראל היו בצרה וכשנגאלו ממצרים יצאו מן הצרה, אבל פורים אינו גאולה מן הצרה אלא הברה שהצרה אינה צרה כלל, שהרי נתברר בסופו של דבר שכל

ולא היה מי שיעיד, שיחררו מיד את הצדיק ואמר רבי מנחם מנדל מרמינוב דעו לכם שהכח של מגילת אסתר זה להפוך כל דבר רע לטוב ואפילו שלא בזמנה קל וחומר בזמנה שכוחה גדול מאוד.

## לעתיד לבוא כל החגים יתבטלו חוץ מפורים

המדרש על ספר משלי (מדרש שוחר טוב ט) אומר שלעתיד לבוא שתבוא הגאולה כל המועדים יהיו בטלים חוץ מחנוכה ופורים ושואל הרב ה"בני יששכר" שני שאלות שאלה ראשונה למה דווקא פורים לא יתבטל ושאר המועדים יתבטלו מה מיוחד בפורים? ושאלה שניה הוא שואל הרי אחד מיסודות האמונה להאמין שהתורה לא תשתנה בשום זמן חס ושלום כי התורה היא נצחית ולא תשתנה אף פעם?

אלא אומר הרב ה"בני יששכר" שבזמן ביאת המשיח יהיה כל כך נסים גדולים שאותם ניסים שהיו ביציאת מצרים יהיו נחשבים כניסים קטנים לעומת הניסים שיהיו בזמן

כולם ויספר להם את כבוד עושרו ורוב בניו וכל אשר גילה לו המלך וכל זה איננו שווה לו, מכיון שמרדכי היהודי לא כורע ולא משתחוה אליו אם נתבונן בפסוק רואים אנו שהמן הרשע אף על פי שהיה לו כל טוב ולא היה חסר לו שום דבר בכל זאת מכיון שמרדכי היהודי לא כורע ולא משתחוה כל העושר וכל הנכסים וכל הכבוד לא שווה כלום, רואים אנו שהטבע של האדם תמיד להסתכל על מה שאין לו ולא על מה שיש לו, ולכן תמיד ירגיש חסרון ושאינ לו כלום מכיון שחסר לו עוד קצת כסף עוד קצת כבוד, וזה אנחנו רואים אצל המן הרשע שאף על פי שהיה לו כל טוב שבעולם בכל מדינות המלך אחשוורוש איפה שהיה הולך כולם היו כורעים ומשתחווים לו בכל זאת מכיון שיהודי אחד לא כורע ולא משתחוה אמר המן כל זה איננו שווה לי.

הגזירה היתה שיהיה אחר כך יותר טוב ליהודים, כי כל המועדים זכר שניצלנו מהרע, אבל בפורים התברר שמה שחשבנו שזה רע, זה לא רע אלא הכל היה לטובה.

## המן מן התורה מניין? שנאמר המן העץ

אמרו רבותינו ז"ל שהכל רמוז בתורה אין דבר בעולם שלא רמוז בתורה והגמרא שואלת במסכת חולין (קלט ב) המן מן התורה מניין? איפה רואים בתורה על המן הרשע? מתרצת הגמרא שנאמר בתורה (בראשית ג יא) אצל אדם הראשון על עץ הדעת "המן העץ".

## מה הקשר בן אדם הראשון להמן

ולכאורה צריך להבין איך לומדים מהפסוק "המן העץ" את הענין של המן, שהרי הפסוק "המן העץ" מדבר בכלל על עץ הדעת שאכל אדם הראשון? אלא מבארים רבותינו ז"ל דהנה כתוב במגילה שהמן כינס את

הדעת.

## מים גנובים ימתקו

אמרו חז"ל (אבות ד א) מתי שאדם שמח במה שיש בחלקו אז יש לו ברכה, אבל אם לא שמח בחלקו אף פעם לא תהיה לו ברכה, הקב"ה ברא את האדם שיש בו תכונה שמה אדם רוצה, מה אדם מבקש, מה אדם יש לו תאוה, דווקא מה שאין לו, מה שאסור לו, זה מה שהנפש משתוקקת, שלמה המלך אומר בספר משלי (ט יז) "מים גנובים ימתקו", מה שיש לו אדם לא רוצה, אפילו שיש לו כל תענוגות העולם הזה הוא לא משתוקק לזה כי זה מצוי אצלו, אבל מה אדם מבקש מה אדם יש לו תאוה דווקא, מה שאין לו דווקא, מה שאסור לו, מים גנובים ימתקו דווקא, מים שהם גנובים הוא מרגיש שהם מתוקים.

**למה המן ביקש להרוג  
את מרדכי דווקא בתליה  
ולא בדבר אחר?**

אנחנו רואים שהמן הרשע העמיד

**מאדם הראשון לומדים  
שאדם מתאוה דווקא  
מה שאין לו**

והענין הזה מצאנו אצל אדם הראשון הקב"ה נתן לאדם הראשון כל טוב שבעולם כל הטוב שבגן עדן כל העידונים שבעולם ורק דבר אחד ביקש הקב"ה מן אדם הראשון "רק הישמר פן תאכל מעץ הדעת" רק עץ אחד לא תאכל, וזה מה שכתוב "המן העץ" וגו' בכל זאת אדם הראשון אפילו שהיה לו כל המעדנים וכל הטוב שבעולם בכל זאת מכיון שהיה עץ אחד שלא היה יכול לאכול ממנו לא נח עד שאכל מעץ הדעת, וזה מה שהגמ' בחולין אומרת המן מן התורה מנין? כלומר איפה מצאנו בתורה מידה זו שמצאנו אצל המן שהיה לו כל טוב שבעולם ורק חסר לו משהו קטן בכל זאת הרגיש שאין לו כלום בגלל חסרון קטן? ועל זה תירצה הגמ' שנאמר "המן העץ" שמצאנו אצל אדם הראשון שאפילו שהיה לו כל טוב שבעולם בגן עדן בכל זאת לא יכל לשבת במנוחה עד שאכל מעץ



## פורים תשפ"ב

יאמר המן לאחשוורוש להטביע את מרדכי בנהר אזי ילמדו ישראל פרשת קריעת ים סוף ועל ידי זה ינצל מרדכי מידיהם, וכן אם יאמרו לשורפו יעסקו במעשה של "חנניה מישאל עזריה", ופרשת אור כשדים שניצל אברהם אבינו שנמרוד השליכו לכבשן האש, ואם יאמרו להרוג אותו בחרב, גם לא שייך, שהרי משה רבם, כאשר ניסה פרעה להורגו בחרב, נעשה צווארו קשה כשיש, כמו שכותב רש"י בפרשת יתרו על הפסוק (שמות ד ח) "ושם האחד אליעזר כי אלהי אבי בעזרי ויצלני מחרב פרעה": כשגילו דתן ואבירם על דבר המצרי, ובקש להרוג את משה, נעשה צווארו כעמוד של שיש. ואם תרצה לאוסרו בבית האסורים - הלוא כבר יוסף הצליח להינצל מבית הסוהר הנורא של מצרים, אם תשליכהו למדבר אבותיהם, פרו ורבו במדבר; אם תעוורו את עיניו, שמשון הגיבור כבר עבר דבר זה.

עץ גבוה בגובה חמישים אמה ועליו רצה לתלות את מרדכי היהודי, ושואל רבינו הקדוש רבי ישראל הבעל שם טוב שלכאורה צריך להבין מדוע המן הרשע בחר להרוג את מרדכי דווקא על ידי שיתלה אותו עץ העץ ולמה לא בחר להרוג אותו להטביע אותו במים או להרוג אותו בחרב או באש ולמה דווקא על שיתלו אותו על העץ?

**על ידי שמספרים את  
הנס אז מעוררים בשמים  
שוב פעם אותו נס  
לפעול מחדש**

אלא אומר רבינו הבעש"ט שהקב"ה עשה טבע בעולם שעל ידי שמספרים את הנס שהקב"ה כבר עשה בעולם אז מעוררים בשמים לפעול שהקב"ה יעשה שוב פעם את אותו נס, ובמשך הדורות עשה הקב"ה נסים ונפלאות, וכאשר בני אדם מספרים אח"כ מנפלאותיו, הרי בכח הסיפור הם מעוררים בזה שוב את הניסים שהתרחשו בימים ההם.

ולכן חששו המן ויועציו שאם

רצח כה אכזרי כלפי אדם חף מפשע, אולם הדבר לא עלה בידו. והורידוהו לגוב האריות סגרו את הפתח, בשעה שהורידו את דניאל התפלל אל השם יתברך שיציל אותו מהאריות ויראה בכך לגויים מי הוא אדון העולם. ואכן שמע ה' את תפילתו במקום שהאריות התנפלו עליו, נכנעו האריות ושכבו לרגליו ככלבים נאמנים המחכים לפקודת בעליהם.

לכן, ביקש המן להרוג את מרדכי במיתה חדשה שלא היתה מעולם, ולכן עלה בדעתו של המן לתלות את מרדכי על עץ - זה דבר אשר לא נעשה לאף צדיק, וזו מיתה אשר אף יהודי במשך כל ההיסטוריה שלהם לא התנסה להימלט ממנה - מוות בתליה! ולכן החליטו להעבירו מן העולם בדרך חדשה שעדיין לא הציל ממנה הקב"ה את ישראל, וממילא לא יוכלו לעורר את הנס על ידי קריאת הפרשה, אך הקב"ה ברוב רחמיו וחסדיו ריחם עליהם וברא להם נס חדש וניצלו.

למדנו מזה, שבכח הקריאה של הניסים לעורר את הניסים שאירעו בימים ההם, וביותר בלימוד הנס של

## ואם יאמרו שיוצאו אותו להורג על ידי שיסו חיות טורפות - דניאל נבר ניצל מגוב האריות

כמו שמסופר בדניאל (פרק ו), שכאשר דרוש מלך מדי מינה את דניאל ליועץ מלכותי, עורר הדבר קנאה עזה בקרב אנשי החצר וחיפשו איך להעליל על דניאל איזו עלילה שתגרום למותו. לכן הם שכנעו את המלך שיעביר חוק בארץ, הממנה את המלך כסמכות עליונה ביותר אשר במשך חודש ימים אסור למי שהוא לבקש איזו טובה או להתפלל תפילה כלשהי בלתי אל המלך לבדו, כמובן שדניאל לא התייחס לחוק והמשיך להתפלל כדרכו, שלוש פעמים ביום, שחרית, מנחה ומעריב עם חלונות פתוחים לכיוון ירושלים, שונאיו של דניאל ארבו לו ותפסו אותו ב"מרידה במלכות". ותבעו עכשיו מהמלך לבצע את גזר הדין שנקבע מראש: היינו להשליכו לגוב האריות, להיות טרף לחיות הרעבות. המלך ניסה לשכנע את יועציו שלא כדאי לבצע

ארון הקודש ואמרו לו תחזור אחרינו ריבוננו של עולם עם ישראל נמצאים בצרה גדולה בבקשה ממך תבטל את הגזירה מעם ישראל, וכשסיים להתפלל הלכו התלמידים וכשהגיעו בחזרה שמעו שבאמת הגזירה התבטלה.

## שאלו את רבינו הבעש"ט מה כוהנו של יהודי שיכור זה?

ואז סיפר להם הבעש"ט שיהודי זה עשה מסחר והצליח להרוויח סכום גדול של כסף ולקח את כל כספו והיה בדרכו לעיר הגדולה ושם חשב עם הכסף שיש בידו לעבור על העבירות החמורות ביותר ובדרך שמע איזה קול של בכי גדול יוצא מאחד הבתים ונכנס לראות מה קרה? ומצא שיהודי אחד לא היה לו איך לשלם שכירות לפריץ, ובא הפריץ לקחת את היהודי ואת אשתו וילדיו ולהשים אותם בבית הסוהר, ואותו יהודי ואשתו בוכים בכיות גדולות מאוד ומרוב שהבכיות נכנסו לליבו לקח את כל הכסף שלו ושילם לפריץ את כל

פורים בקריאת המגילה, ואף בימינו אנו יש כח "ונהפוך הוא" כפשוטו - לבטל כל גזירות קשות ואכזריות ולהמתיק הדינים ולרחמים ולרצון.

## השיכור שכל תפילותיו יתקבלו בשמים

מסופר על רבינו הקדוש רבי ישראל הבעל שם טוב שהיה זמן שהיתה גזירה קשה מאוד על היהודים ובאו כל היהודים אצל רבינו הבעש"ט שיתפלל לבטל הגזירה ואמר להם הבעש"ט שקשה מאוד לבטל את הגזירה אבל יש יהודי אחד שגר בעיר רחוקה ואם הוא יתפלל מיד הגזירה תתבטל, ושלח הבעש"ט את תלמידיו ונסעו וכשהגיעו מצאו יהודי שרחוק מאוד מהתורה והמצוות והיה לידו בקבוק יין והוא שיכור ולא מבין כלל מה הם רוצים ממנו ועמדו התלמידים וחיכו עד שיתעורר קצת ויתפכח משיכרותו, ואמרו לו שיתפלל לה' שהגזירה תתבטל מהיהודים ואמר להם שהוא אינו יודע כלל להתפלל, והתלמידים התעקשו עד שהסכים ולקחו אותו לבית הכנסת ופתחו את

לשתות יין בפורים? מכיון שבפורים זה זמן מיוחד שכל מה שיהודי יבקש יתקבל בשמים ואם יהודי יבקש דברים לא טובים אז הוא גם כן יקבל, חששו אם כן חכמים פן ישאלו שלא כהוגן ויבקשו דברים לא טובים, ולכן כדי שיהודי לא יבקש דברים לא טובים לכן אמרו שיש מצוה לשתות יין בפורים ועל ידי שישתה יין בפורים לא יהיה צלול בדעתו ולא יבקש דברים לא טובים.

## אם על המלך טוב יכתב לאבדם - לא-בדם

בילקוט שמעוני אסתר (רמז תתרנ"ז) כתוב שיש שני סוגי חותמות בשמים יש חותמת בדם ויש חותמת בטיט, חותמת בדם אי אפשר לבטלה, וחותמה בטיט אפשר לבטלה, ואומר המדרש שמשה רבינו אמר לאליהו הנביא שאם נחתמה הגזירה בטיט ולא בדם אפשר לבטל הגזירה, הלך אליהו למרדכי וגילה לו שאפשר לבטל את גזירת המן משום שהוא יודע שהיא לא חתומה בדם אלא בטיט.

דמי השכירות וחזר בחזרה לעירו בלי הכסף והמעשה הזה עשה רעש גדול מאוד בשמים, שיהודי לקח את כל כספו ועשה פדיון שבויים, וקבעו בשמים שכל מה שהיהודי הזה יוציא מהפה הכל יתקיים, ואז באו המלאכים להקב"ה ואמרו ריבוננו של עולם ואם יהודי זה יבקש כל מיני דברים לא טובים כי הוא רחוק מאוד מקיום התורה והמצוות ואז החליטו בשמים שהיהודי הזה יפול לשכירות ויכנס בליבו תאוה גדולה של יין וכך כל הזמן יהיה שיכור ולא יבקש דברים לא טובים, ומה היה מבקש כל הזמן ריבוננו של עולם תן לי עוד יין, ולכן שבאו תלמידי הבעש"ט וביקשו ממנו שיתפלל שהגזירה תבטל, מיד שהתפלל הגזירה התבטלה.

## למה יש מצוה לשתות יין בפורים?

ואומר רבינו הקדוש הבעש"ט בפורים יש מצוה גדולה לשתות יין כמו שאמרו חז"ל בגמרא חייב איניש לבסומי בפוריא עד דלא ידע בן ארור המן לברוך מרדכי, ולמה יש מצוה

עכשיו את המגילה. והנה כשסיים לקרות את המגילה, ראה שבאה אליו "רוח" וביקשה "תיקון" לעצמה. שאל אותה האברך, איזו שייכות יש לך אלי ומה רצונך ממני? התחילה הנפש לספר כי ישנן נשמות שהרבו לחטוא כ"כ בזה העולם, שאף אחרי שקיבלו את העונש שלהם בשמים, בכל זאת, אין ביכולתם להיכנס לגן עדן עד שתהיה להם זכות מיוחדת. אבל בכל שנה בשעת קריאת המגילה פותחין שערי גן עדן, ואז יכול כל אחד להיכנס. וחודשים רבים לפני זמן הקריאה עומדות אלפים ורבות נשמות בשער ומחכות לפתיחתו, ואולם מכיון שקריאת המגילה אינה אלא שעה שעתיים או שלוש, על כן מי שמספיק להיכנס קנה עולמו, ומי שנשאר בחוץ נאלץ לחכות עד שעת הקריאה של השנה הבאה. והנה, זה כמה שנים הנני עומד על שערי גן עדן ובגלל הדוחק הרב לא הצלחתי להיכנס, ובשנה האחרונה סגרו את השער בדיוק כשהגיע תורי להיכנס, והתיישבתי בדעתי שלא אזוז ממקומי עד שיקראו את המגילה בשנה הבאה. ויהי לפתע בעמדי שם

ומסופר פעם בא זקן אחד שהתחזה כעני לפני רבינו חיים מוולוז'ין זצ"ל בעת שחילק מתנות לאביונים ושאל את הגר"ח היכן דבר זה מרומז במגילה, ולא ידע רבי חיים מוולוז'ין היכן, והראה לו העני רמז שכתוב "לאבדם" שזה אותיות "לא-בדם", ובחג הפסח שלאחריו ביקר הגר"ח את רבו הגאון מווילנא זצ"ל, וסיפר לו את המעשה, וגילה לו הגר"א שהעני הזה היה אליהו הנביא.

## בשעת קריאת המגילה נפתחים שערי גן עדן

הרה"ק בעל האמרי יוסף מספינקא זיע"א (מובא בהגדה לבעל האמרי יוסף) היה רגיל לספר בכל שנה בליל הסדר, מעשה שהיה עם אברך אחד שערך את הסדר בליל השני ואמר שיר השירים והאריך בסיפורי יציאת מצרים, ועדיין לא חטפתו שינה ולא רצה ללכת לישון, התיישב בדעתו שהיות שביום ב' דפסח הוא זמן של "סעודת אסתר" (אז ישבה אסתר ואחשוורוש למשתה היין, ואזהתחננה לפניו שיבטל את הגזירה). לכן יקרא



## פורים תשפ"ב

נפתלי כץ זצ"ל שהוא היה מפורסם גם אצל הגויים שהוא היה עושה ניסים ונפלאות ופעם אחת מלך טורקיה היה לו צרה גדולה ושלח כמה מהעבדים שלו לרבי נפתלי כץ שיושיע את המלך ויברך את המלך שייצא מהצרה שנמצא בה, והמלך ציוה על העבדים שלו שלא ייצאו מהבית של רבי נפתלי כץ עד שהוא ישלח להם שליח שהצרה חלפה, ואותו יום שבאו השליחים של המלך לרבי נפתלי כץ אותו יום היה פורים, ורבי נפתלי כץ היה יושב בסעודה ורוקד ושמח כל היום וכך היה מהבוקר עד הערב ובערב באו ובישרו לעבדים של המלך שהצרה של המלך חלפה והכל יסתדר, וקרא המלך לעבדים שלו ושאל אותם מה עשה כל אותו היום רבי נפתלי כץ אמרו לו כל היום ישב ואכל בסעודה ושמח, ושאל אותם המלך והוא לא ישב לעשות איזה תפילה מיוחדת אמרו לו לא.

קרא המלך לרבי נפתלי כץ ושאל אותו אמר לו רבי תסביר לי, העבדים שלי סיפרו לי שאותו יום שבאו אליך כדי שתברך אותי לא עשית

ומחכה שיגיע הזמן להיכנס, שמעתי שקוראים את המגילה בליל פסח, מיד התחלתי לדפוק על שערי גן עדן שינחוני להיכנס שהרי קוראים את המגילה, יצא אלי שומר הפתח ואמר: הן אמת שקוראים כעת את המגילה אבל אין זה זמן קריאתה! השבתי לו, מאי נפקא מינה אם זמן קריאה הוא עכשיו או לא, הרי מכיון שקוראים את המגילה מחוייב אתה להכניסני. עוד אנו מתווכחים, יצא הקול מבית דין של מעלה לאמר: האמת היא כדברי השומר שקריאת המגילה אינה מועלת אלא בזמנה, אבל אם יפסוק האברך שקורא כעת את המגילה, שהנך יכולה להיכנס, אזי יפתחו לך השער ותכנסי! ועכשיו אני מתחננת אליך אנא! הצילני מרדת שחת!... ומיד פסק האברך לתת לה להיכנס, ותיקן את נשמתה כדי שתוכל לנוח בשלום ובשלווה בגן עדן.

**התפקיד של יהודי זה  
לעשות רצונו של בורא  
עולם**

מסופר על הרב הקדוש רבי

הצדיקים לבטל כל גזירות רעות מחמת שנפתחין אורות הקדושים והמשכת חסדים, כמו שהיה בימי מרדכי ואסתר שנעשה להם נסים. וזה היה בקשתה "כתבוני לדורות", רצה לומר שגם לדורות יהיו יכולין להמתיק הגבורות ולהמשיך חסדים ואורות הקדושים על הכנסת ישראל, על ידי קריאת המגילה בימי הפורים, ויהיו נעשים נסים ונפלאות בכל דור ודור על ידי זה. עכ"ל.

## ביום פורים יש כה מיוחד לישועה

בספר האיר המזרח (ח"א פרק ב) מביא מעשה על הגאון רבי שלמה אליעזר אלפנדרי זצ"ל המכונה "הסבא קדישא", שהיה תלמיד חכם אחד שעברו שנים רבות מנישואיו ולא נפקד בבנים, עד שרצה לגרש את אשתו והלך אל בית הדין כדי שיסדרו בעבורו את הגט פיטורין, אך לא הסכימו בית הדין שיגרש את אשתו. יעצו לו מכיריו שילך אצל מהרש"א אלפנדרי, ויבקשו שיצוה על בית הדין שיסדרו עבורו גט, הלך

שום תפילה ולא למדת תורה אלא רקדת ושמחת ואכלת ואיך יכול להיות שהצלחת להושיע אותי בלי שהתפללת ובלי שלמדת תורה, אמר רבי נפתלי כץ למלך דבר גדול מאוד שממנו נלמד יסוד גדול וכך אמר רבי נפתלי כץ אדוני המלך דע לך שהתכלית של כל התורה כולה היא לעשות רצונו של בורא עולם ומכיון שאני עושה את רצונו של בורא עולם לכן גם הקב"ה עושה את רצוני, וביום פורים מה הרצון של בורא עולם לא שנלמד תורה ונתפלל כבכל יום, אלא רצונו של בורא עולם היא שביום פורים שנרקוד ונשמח ונאכל, שאני עושה את רצונו של בורא עולם כך גם הוא עושה את רצוני, רבי נפתלי כץ בא ללמד אותנו יסוד גדול שהתכלית של כל עבודת השם היא לעשות רצונו של בורא עולם.

## כתובני לדורות - שהניסים יעשו בכל דור ודור מהדש

כתב בספה"ק מאור ושמשי (רמזי פורים) על ידי קריאת המגילה יכולים

אומרים מידי יום באשרי יושבי ביתך וגו' "פותח את ידך", הם ב' שמות של המלאכים הממונים על הפרנסה, שהם: פא"י וחת"ך והמילים בברכה "על מקרא מגלה" גם יוצאים כאותם מספר שני שמות, פא"י חת"ך 519, ועל מקרא מגלה 519, וזהו "עיניהם של עניים נשואות למקרא מגלה" - העניים יכולים להתנשא בעשירות ולצאת מהעניות על ידי מקרא מגילה, כי על ידי מקרא מגילה נשפע שפע פרנסה וכל טוב, ע"י שני השמות הנ"ל המרומזים שם.

## בפורים צריך לעשות תשובה

וכיון שיום פורים מלא בהשפעות גדולות ונשגבות, ראוי לעשות בו תשובה ולהתחרט על מעשיו הרעים, וכמו שכתבמרן החיד"א בספרו אהבת דוד (דרוש יד לשבת זכור) וז"ל: ופקח עיניך וראה, כי ימי משתה ושמחה ומשלוח מנות איש לרעהו ומתנות לאביונים, ר"ת "איש לרעהו ומתנות לאביונים", אלול, לרמוז להתעורר ליראה את ה', כי כשם דבתשרי הם

הת"ח הוא אצל מהרש"א אלפנדרי וסיפר לו את הדברים, ענה לו הרב, תבוא אלי בפורים, וכן עשה. והגיע אליו בפורים עם משלוח מנות, נתן לו המהרש"א אלפנדרי לשנות שיריים של יין מכוסו וביקש ממנו שיתן גם לאשתו שתשתה ואמר לו, תבטחו בה' שתושעו בזרע של קיימא ולא תצטרכו להיפרד, וכן היה לתקופת הימים ילדה אשתו בן מברכת הצדיק.

## על מקרא מגילה בגמטריא פא"י הת"ך

בספר עטרת ישועה להרה"ק מדז'יקוב זי"ע (ח"ד קו ע"ג ד"ה אז"ל) מובא שקריאת המגילה היא סגולה לפרנסה! ומסביר זאת על פי הסבר נפלא על מה דאמרו חז"ל (מגילה ד ב): "עיניהם של עניים נשואות למקרא מגילה" (הפשט הפשוט הוא: שהעניים מחכים כבר לזמן מקרא המגילה בכדי שעם ישראל יתן להם צדקה כמנהג יום זה), אבל שם הוא מסביר על פי מה שכתוב בספרי הקבלה: שראשי התיבות וסופי התיבות של הפסוק אשר אנו

## על ידי קיום מצוות פורים זוכים לאריכות ימים

כתב הגאון רבי רפאל חייא פונטרימולי בספר מעם לועז (על אסתר פרק טו הלכות פורים קטן ד"ה ולכן דף רעב) בשם מגן אברהם וז"ל וכל מי שמקיים מצוות הפורים כראוי בכל הפרטים והדקדוקים זוכה לאריכות ימים לו ולבניו עכ"ל ע"ש

## מעלת לימוד תורה בפורים

בספר אורחות חיים (ס' תרצ"ד) בשם המרדכי במסכת בבא מציעא כותב שיום הפורים שקול כיום מתן תורה, כיון ש"הדור קבלוה בימי אחשוורוש". ולכך בפורים יש להרבות בתורה כל אחד לפי מה שהוא, וכפי שדרשו חז"ל (מגילה טז): על הפסוק "ליהודים היתה אורה" אורה זו תורה. כותב רבינו החתם סופר (דרשות ואגדות חת"ס כת"י עמוד רמה): קבלתי מרבי מענדלי ליליג זצ"ל

ימי דין וצריך להקדים בחודש אלול לשוב בתשובה והיו נכונים שיצא דינם לאורה, כן עתה שאמרו ברעיא מהימנא (עי' זוה"ק חלק ב מ א) כי מחיית זכר עמלק יהיה בערב פסח, א"כ צריך בפורים להתעורר בתשובה אולי נזכה שבערב פסח ימחה זכר עמלק ויבוא המשיח עכ"ל.

## בזמן קריאת המגילה מתגלה שורש נשמת מרדכי

זמן קריאת המגילה הוא זמן נשגב וגדול מאוד, כתב בספר קב הישר (פרק צט) וז"ל: וצריך אתה לדעת, כי יש עולם חדש למעלה שהוא קדוש ונורא מאוד, ואין אותו העולם מתגלה לחוץ מחמת רוב קדושתו כי אם פעם אחד בשנה, ומתחיל להתגלות בהתחלת קריאת מגילה, ומזה העולם היה שורש נשמתו של מרדכי הצדיק.

ונעשים למטה שמגיע תאריך שבו היה נס לעם ישראל מתעורר בשמים אותו עת רצון שהיה באותו זמן ויש כח שוב פעם לפעול ניסים ונפלאות.

## תענית אסתר יום שמסוגל לקבלת התפילות

בספר קב הישר (פרק צז) כותב שיום תענית אסתר הוא יום שמסוגל מאוד שתתקבל תפילתנו בזכות מרדכי ואסתר, וכל מי שצריך רחמים על איזה דבר שהוא צריך להתפלל, יקח פנאי לעצמו ביום תענית אסתר ויאמר מזמור כ"ב בספר תהילים: "למנצח על אילת השחר". ודרשו רז"ל, דאסתר היתה נקראת "אילת השחר". ואח"כ ישפוך שיחו לפני ה' ויבקש בקשתו. ויזכיר זכות מרדכי ואסתר, אשר בזכותם יעתר לו הקב"ה ויפתח לו שערי רחמים ויקובל תפילתו ברצון עכ"ל.

## ממנה אותיות מהמן

הנביא ירמיה אומר (ירמיה ל ז) :

שהיה רב בבה"מ דק"ק פפד"מ שקיבל מהגאון בעל שב יעקב, שכל העוסק בתורה בין מגילה דלילה למגילה דיומא, מובטח לו שהוא בן עוה"ב כך קבלתי,

רואים אנחנו שמי שזוכה ללמוד תורה בן קריאת המגילה של לילה לבן קריאת המגילה של יום הרי הוא בן העולם הבא.

בספר לב דוד מהחיד"א זצ"ל (פרק כט מובא בספר בנין עולם פרק טז אות ט) כתב וז"ל: ובעיני הדבר פשוט, שאם כל ישראל יום הזה אשר זרע עמלק לטבח יובל ונפל המן הרע הזה, ראש מבית רשע, היו נוהגים בסדר קדושה והשמחה היתה מקודשת לשמים, ויתר היום היו עוסקים בתורה כל אחד כפי שיעורו, ע"כ בשכר זה היינו נגאלים גאולת עולם וימחה זכר עמלק, כי היום הזה אשר החל לנפול ונפל מהם רב, הן עם ישראל היינו מתאמצים בתורה ומצות כהיום הזה, רע תבא עליהם לזרע עמלק עד כלותם אותם ובא לציון גואל.

כתוב במגילה (ט כח) "והימים האלו נזכרים ונעשים" נזכרים למעלה



וראו (עד היכן כחה של צדקה) זהו שאמר אבא פזר נתן לאביונים צדקתו עומדת לעד שאין עבירה מכבה אותה, עכ"ד, והנה יש לנו לומר, דהנה אנשי כנסת הגדולה ראו שנתחייבו שונאיהם וכו' מפני שהשתחוו וכו' ומפני שנהנו וכו' [מגילה יב א], המה ראו כן תמהו, הלא אפילו חטאו ועוו הלא כל אחד מישראל יש בידו חבילות חבילות של מצות, ומשנה שלימה שנינו כל העושה מצוה אחת כתיקונה מטיבין לו ומאריכין ימיו ושנותיו [קדושין לט ב], והאיך יוגזר גזירה על כלל ישראל ח"ו, אלא על כרחך דהמצות לא הועילו דעבירות כיבו המצות, ואי קשיא הרי היה בודאי בידם גם מצות לימוד התורה, זה ג"כ לא קשה מידי דלא הועילה התורה, דעד היום היה להם מודעא, ועל כן קיימו וקבלו והדור קבלוה בימי אחשוורוש מאהבה בכדי שיהיה בידם ברצון שכר הגיון התורה ושוב לא יכבה אותה עבירה, ועל פי שנים או ג' עדים יקום דבר תקנו למזכרת גם כן מצות משלוח מנות (גמילות חסדים) ומתנות לאביונים (צדקה), שכל אלה המצות אין עבירות מכבות

"עת צרה היא ליעקב וממנה יוושע" מביא על כך הרוקח בהלכות פורים (סימן רל"ה) ש"ממנה" אותיות מהמן, שיש בזה רמז, כי מהנס שאירע למרדכי ואסתר בימי הפורים, זוכים בני ישראל.

## עבירה אינה מכבה תורה צדקה וגמילות חסדים

ואומר הרב ה"בני יששכר" (בני יששכר מאמרי חודש אדר מאמר ח - צדקה וחסד) טעם למה תקנו בפורים מצות משלוח מנות ומתנות לאביונים, נ"ל על פי מה שכתב הרב החיד"א בספר כסא דוד (מ"א ע"א) בפירוש הפסוק פזר נתן לאביונים צדקתו וכו' [תהלים קיב ט], ואמרו בגמרא בבא בתרא [י ב] שאלו לשלמה בן דוד עד היכן כחה של צדקה, אמר להם צאו וראו מה פירש דוד אבא פזר נתן וכו', ופירש בזה הרב הנ"ל, עפ"י מה שכתבו תלמידי האריז"ל הגם דקיי"ל [סוטה כא א] דעבירה מכבה מצוה אבל אין עבירה מכבה תורה, וכן צדקה וגמילות חסדים אין עבירה מכבה צדקה, וזה שאמר שלמה צאו



מוסדות התורה והחסד בית מאיר

# השיעור השבועי

מפי מורנו ורבנו האדמו"ר

הרב  
**שמואל שמעון טולידאנו**  
שליט"א

שיתקיים בעזרת ה' יתברך  
במוסדות התורה והחסד בית מאיר  
רחוב העצמאות 39 רובע סיטי אשדוד

ביום שלישי י"ט אדר ב' 22.03.22

בשעה 20:45 בדיוק

לקבלת שיעורי הרב: 058-4150707